

HERRITAR AUTOKTONOEN JARRERAK ANIZTASUNAREN AURREAN GIPUZKOAN

**Gipuzkoako
Foru Aldundia**
Diputación Foral
de Gipuzkoa

ikuspegi

Immigrazioaren Euskal Behatokia
Observatorio Vasco de Inmigración

HERRITAR AUTOKTONOEN JARRERAK ANIZTASUNAREN AURREAN GIPUZKOAN

Gipuzkoako
Foru Aldundia
Diputación Foral
de Gipuzkoa

ikuspegi

Immigrazioaren Euskal Behatokia
Observatorio Vasco de Inmigración

Txosten hau Gipuzkoako Foru Aldundiaren Bizikidetza eta Giza Eskubideen Zuzendaritza Nagusiak eskatuta eratu da.

Edizioa: 2016ko abendua
Egilea: Ikuspegi – Immigrazioaren Euskal Behatokia
Argitaratzailea: Gipuzkoako Foru Aldundia
Itzulpen lanak: Gipuzkoako Foru Aldundiko Itzulpen Zerbitzuak
Lege gordailua: SS-177-2017

Argitalpen hau Creative Commons lizentziapean dago
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Aurkibidea

Laburpen exekutiboa	5
Sarrera	7
Emaizak	9
Immigrazioaren fenomenoari buruzko balioespen orokorra	9
Aniztasunaren aurreko jarrera eta atzerriko herritarren jarraibide kulturalak	15
Bizikidetza-ereduaren aurreko jarrerak	25
Eragina euskararen, nortasunaren eta helburu nazionalen gainean	31
Herritarrak multzoka Tolerantzia-indizearen barnean	34
Ondorioak	37

Laburpen exekutiboa

Txosten honen helburu nagusia aniztasunaren (atzerriko immigrazioarekin lotutakoa) aurrean Gipuzkoan bizi diren herritar autoktonoek erakusten dituzten jarrerak aztertzea izan da.

- Ez dago atzerriko immigrazioarekin lotutako aniztasunaren aurrean jarrera negatiborik. Tolerantzia-indizeak erakusten duenez, herritarren erdia baino gehiago tolerantea da immigrazioaren aurrean eta soilik % 10 baino gutxiagok ikusten du immigrazioa begi txarrez.
- Begikotasun-maila aldatu egiten da atzerriko pertsonaren jatorriaren arabera. Hala, Mendebaldeko Europar Batasuneko, Argentinako, Saharaz azpiko Afrikako eta Amerikako Estatu Batuetako etorkinak dira sinpatia gehien jasotzen dutenak. Beste muturrean daude Pakistanetik, Errumaniatik, Ekialdeko Europar Batasunetik eta Magrebtik etorritako etorkinak.
- Nagusiki, onartu egiten da beren denda, merkataritza edo jatetxeak irekitzea, beren hizkuntza aritzea edo espazio publikoa erabiltzea. Haatik, tolerantzia-maila apalagoa da atzerriko pertsonen jatorrizko jantziekin janzteari, erlijio-tenplu berezkoak izateari edota irakas-kuntza zentro pribatuak izateari buruz galdetzen denean.
- Kategoría soziodemografikoen arabera azterketak agerian uzten duenez immigrazioaren aurrean tolerantziaren eta jarreraren patroia nahiko zeharkakoa da. Hautemandako ezberdintasunek erakusten dutenez, oro har jarrera positiboagoa da sektore gazteetan, estatus sozioekonomiko ertain-altuko sektoreetan eta heziketa-maila handiagoko sektoreetan. Beste muturrean daude adineko pertsonak, heziketa-maila apalagoa eta estatus sozioekonomiko apalagoa dutenak.
- Asimilazio kutsuko bizikidetzaren eredua baterako joera nabarmentzen da, izan ere, kultura eta erlijio arloan pertsona etorkinek ahailekin egin behar dituztela adierazten da, horretarako, harrera-gizarteko kulturaren jarraibide eta azturetara egokituz. Gainera, ahailekin hori partekatua izatea begi onez ikusten bada ere, herritar autoktonoak ez daude prest herritar etorkinen kultura arloko aztura eta jarraibideak ezagutzeko ahailekin handiagoa egiteko.
- Gipuzkoako herritar autoktonoek ez dute immigrazioa oztopo modura ikusten euskararen, nortasunaren edota helburu abertzaleen erabilera eta garapenerako.
- Gipuzkoako herritarren emaitzak alderatzen baditugu EAEko emaitza orokorrekin (eta baita Bizkaia eta Arabarekin alderatuta ere) aniztasunaren aurrean gure jarrera irekiagoa dela ikus daiteke.

Sarrera

Jarraian aurkezten den ikerketa Ikuspegi – Immigrazioaren Euskal Behatokiak egin du eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren Bizikidetza eta Giza Eskubideen Zuzendaritza Nagusiaren lankidetzaren barnean kokatzen da. Lankidetzaren hori *Herritar autoktonoen jarrerak aniztasunaren aurrean Gipuzkoan* izeneko txostenarekin gauzatzen da. Ikerketa hau, beste ekintza eta txosten batzuekin batera, Gipuzkoako Bizikidetzaren Diagnosi eta Plana 2016-2020 dokumentuaren barnean kokatzen da.

Txosten honen helburu nagusia aniztasunaren (atzerriko immigrazioarekin lotutakoa) aurrean Gipuzkoako lurralde historikoan ageri diren jarrerak aztertzea izan da. Modu berean, helburu nagusi horretan eragina duten beste helburu zenbait finkatu dira:

- Gipuzkoan bizi diren herritar autoktonoen kultura, erlijio eta hizkuntza arloko aniztasunaren aurrean dituzten jarrerak aztertzea.
- Jarrera horiek alderatzeko EAEn (osotasunean) eta gainerako lurralde historikoetan agertzen diren jarrerekin.
- Jarrera horietan ezberdintasun adierazgarriak hautematea aldaera soziodemografikoen arabera: sexua, adina, lanbidea, ikasketa-maila, estatus soziala, etab.

Horretarako, Ikuspegi Barometroaren emaitzak (Euskadiko herritar autoktonoen atzerriko etorkinen aurrean dituzten jarrera eta iritzia jasotzeko inkesta) aztertu dira. Zehazki, 2009., 2011., 2013. eta 2015. urteei dagozkien datuak erabili dira. Barometroa urtero egiten den inkesta bat da, 1200 pertsonen zuzendua (400 pertsona lurralde historiko bakoitzean).

Gipuzkoaren kasuan egindako 400 inkestek lagin esanguratsu bat izateko aukera ematen dute eta, estatistikari so, % 95eko konfiantza-maila batekin lan egiteko bermea eskaintzen dute. Hala, laginean errorea izateko arriskua % 5ekoa da +/- (kasurik okerreanean, non $p=q=0.05$).

Azterketaren oinarri modura Gipuzkoako emaitzak orokorki hartu dira. Halaber, herritar autoktonoen sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera azterketa burutu da. Modu berean, EAE osorako datuak, nahiz Araba eta Bizkaiko datuak eskuragarri ditugu eta datu horiek baliagarri zaizkigu Gipuzkoako datuak hurbil dauden eta antzekoak diren beste ingurune geografiko batzuekin alderatzeko.

Zehazki, emaitzen ustiapen hori gauzatzeko aniztasunaren alderdi ezberdinei buruzko arloekin lotutako barometroko aldaerak hartuko dira kontuan: integrazio-ereduak, kultura, erlijio eta hizkuntza arloko aniztasuna, etab.

Txosten horretako emaitzak atal ezberdinetan egituratzen dira, jarraian, modu laburrean, zerrendatu eta deskribatzen direnak.

1. Lehen atalean immigrazioaren balioespen orokorrekin lotutako datuak aztertzen dira. Hala, beste alderdi batzuen artean, immigrazioaren eraginak, immigrazioaren ikuspegia arazo modura, bizikidetzagiroa edo begikotasun-maila barneratzen dira.
2. Ondoren, atzerriko etorkinen kultura, hizkuntza eta erlijio arloko aniztasun eta jarraibideekin lotutako alderdiak aztertzen dira.
3. Hirugarrenik, bizikidetzaren eta kultura integrazioaren ereduak eta horien artean Gipuzkoan bizi diren herritar autoktonoek lehenesten dituztenak aztertzen dira.
4. Laugarren atalean euskararekin eta euskal nortasunarekin lotutako alderdiak planteatzen dira.
5. Azenik, emaitzen azterketa orokor bat burutzen da. Horretarako, immigrazioaren aurrean dauden jarrera motak hartzen dira kontuan, hiru multzo nagusi bereizten direlarik: tolerantak, anbibalenteak eta uzkurak. Halaber, Gipuzkoako tolerantzia-maila neurtu eta ingurune hurbilean dagoenarekin alderatzen da.

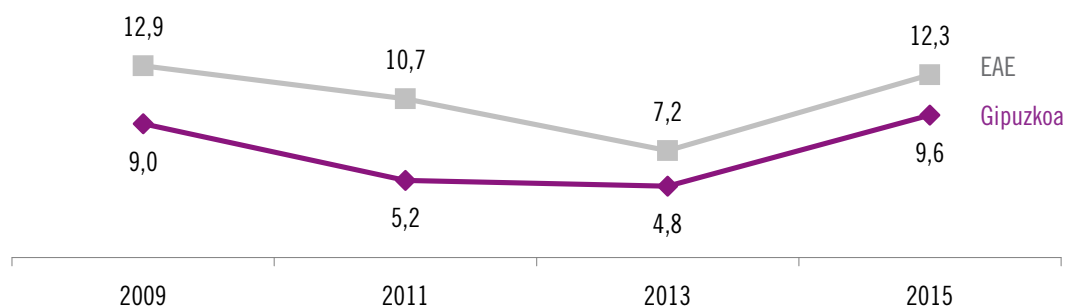
Emaizak

Behin, ikerketaren helburuak eta metodologia aurkeztuta, eta edukien egituraketa azalduta, atal honetan Barometro ezberdinak ustiatzean jasotako emaitzak aurkeztu eta azalduko ditugu. Metodologiari buruzko atalean adierazi dugun moduan, Gipuzkoaren kasuan item bakoitzaren emaitzak modu orokorrean aztertuko ditugu eta, era berean, sexuaren, adinaren, ikasketamailaren, estatus ekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera estatistika-azterketak egingo ditugu. Halaber, emaitzak EAEko emaitzekin eta gainerako Lurralde Historikoetan jasotakoekin alderatuko ditugu.

Immigrazioaren fenomenoari buruzko balioespen orokorra

Bizikidetzan eragina duen faktore nagusietako bat immigrazioaren fenomeno arazo modura hautematearekin lotzen da. Hori aztertzeko, Barometroan gaur egun Euskadin dauden arazo nagusiei buruz galdetzen da, eta bat-batean ematen diren emaitzak jasotzen dira. Emaizak erakusten digunez (1. grafikoa), Gipuzkoako herritarren % 9,6ak immigrazioa arazo modura hautematen du. Datu hori EAEko datutik behera dago, bertako portzentajea % 12,3koa baita. Emaizak 2009. urtetik aurrera aztertzen baditugu, Gipuzkoaren kasuan immigrazioa arazo modura gutxiago hautematen dela ikusiko dugu EAEko datuekin alderatuta, nahiz eta bi kasuetan joera bera izan.

1. grafikoa. Immigrazioa arazo nagusi modura Euskadin, bat-bateko erantzuna (%). Gipuzkoa

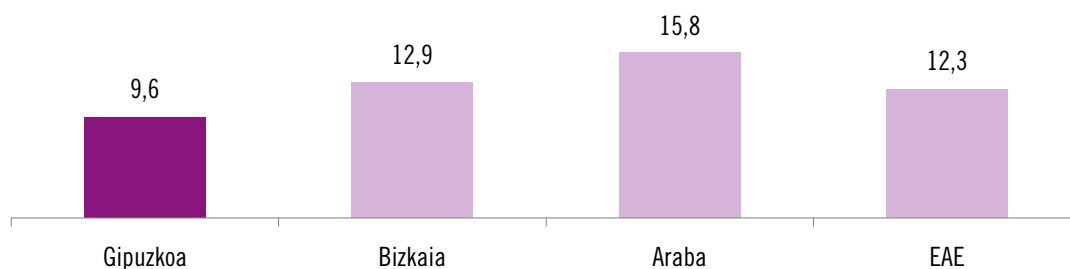
G. Zein dira, zure ustez, gaur egun Euskadin dauden 3 arazo nagusiak?

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Bestalde, 2009. urtetik aurrerako joeran erreparatzen badugu ikus dezakegunez, bi urtean behin behatuta, 2009-2013 bitartean pertzepzioa arazo modura jaitsi egin zen hala Gipuzkoan nola EAEn, eta 2013. urtean portzentajea minimora jaitsi zen, hots, % 4,8ra. Haatik, azken urteetan portzentajeak gora egin du berriro eta % 9,6an kokatu da, sei hamarren gehiago 2009. urtearekin alderatuz. Horri dagokionez, interesgarria da nabarmentzea nola krisialdiaren urte makurrenetan immigrazioak indarra galdu zuen arazo modura eta beste arazo batzuk nagusitu ziren, besteak beste, langabezia edota egoera politikoa; eta azken urteotan eta egoera ekonomiko apur bat hobearekin, portzentajeek gora egin dute berriro eta krisialdiaren hastapeneko datuen oso antzekoak ikus daitezke. Datu interesgarria da hori, izan ere, badirudi atzeraldiaren epealdi gogorre-netan ez dela harremanik egon krisiaren eta immigrazioaren artean. Beste modu batera esanda, ez dirudi kolektibo hori erredun bilakatu denik. Eta joera hori Gipuzkoan, EAEn eta Estatuan hautematen da.

Azken datu hori erreferentzia modura hartuta, beste Lurralde Historiko batzuekin alderatuta, Gipuzkoan arazoaren pertzepzioa berriro apalagoa da. Araban %15,8ak uste du immigrazioa euskal gizartearen arazo nagusietako bat dela, eta Bizkaian portzentajea % 12,9koa da. Datu horiek erakusten dutenez, ezberdintasun handia dago immigrazioa arazo modura hautemateari dagokionez lurralde historikoaren arabera.

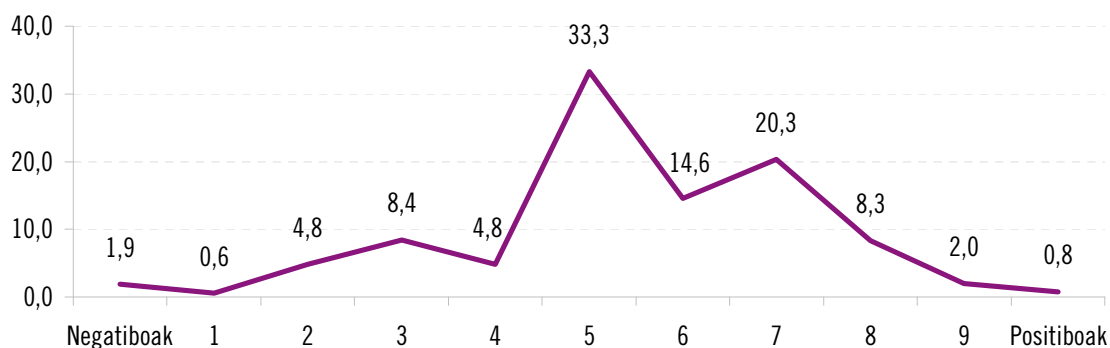
2. grafikoa. Euskadiko arazoak (bat-bateko erantzuna, %). LH eta EAE kontuan hartuz. 2015

G. Zein dira, zure ustez, gaur egun Euskadin dauden 3 arazo nagusiak?

Iturria: Barometroa 2015. Atzeriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

3. grafikoa. Immigrazioaren etorreraren eraginari buruzko balioespen orokorra euskal gizartearen (%). Gipuzkoa. 2015

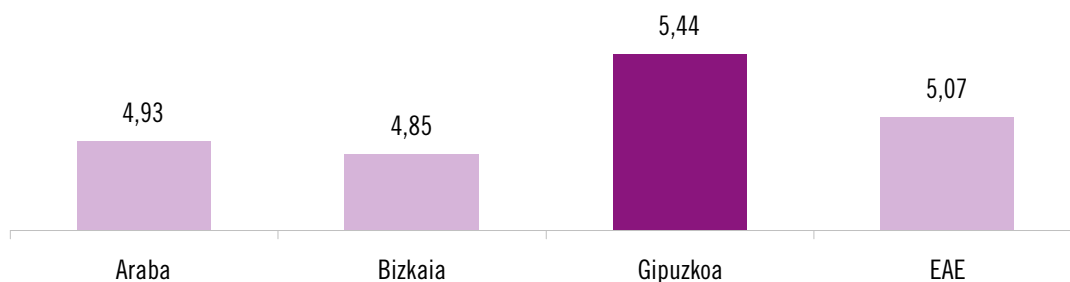
G. Oro har, zure ustez etorkinen etorrerak ondorio positiboak ala negatiboak ditu euskal gizartearentzat?; 0 (ondorio oso negatiboak) eta 10 (ondorio oso positiboak).

Iturria: Barometroa 2015. Atzeriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Immigrazioak euskal gizartean ondorio negatiboak ala positiboak ote dituen galdetuta, 3. grafikoan, 0-10 bitarteko eskalan (non 0 balioespen negatiboa den eta 10 balioespen positiboa), erakusten denez, Gipuzkoako herritarren % 33ak uste du ez duela ez ondorio positibori ez negatiborik (5), % 45ak uste du ondorio positiboa dela (6-10) eta % 18ak uste du ondorio negatiboa dela (0-4). Horrenbestez, Gipuzkoako herritarrek balioespen positiboa egiten dute immigrazioaren fenomenoak gizartean duen eraginari buruz.

Lurralde-eremuen arabera alderaketa eginez, ezberdintasun adierazgarriak hautematen dira berriro. 4. grafikoaren arabera, 0-10 bitarteko eskala batean, Gipuzkoak, batez beste, 5,44ko portzentajea erakusten du immigrazioaren ondorio positibo ala negatiboei buruz galdetuta. Batez besteko horrek ondorio positiborako joera bat adierazten du. EAEn batez bestekoa 5,07koa da, hots, iritzi neutrala erakusten du portzentajeak. Aitzitik, Araba eta Bizkaiaren kasuan, batez bestekoak 5 punturen azpitikoak dira, zehazki 4,93 Arabaren kasuan eta 4,85 Bizkaiaren kasuan. Bi Lurralde Historiko horietan, emaitza ondorio negatiboaren aldera doa. Laburbilduz, EAE barnean, Gipuzkoako herritarrek dira immigrazioak gizartean dituen ondorioei buruz iritzi positiboena dutenak, eta Bizkaiko herritarrek dira iritzi negatiboena erakusten dutenak.

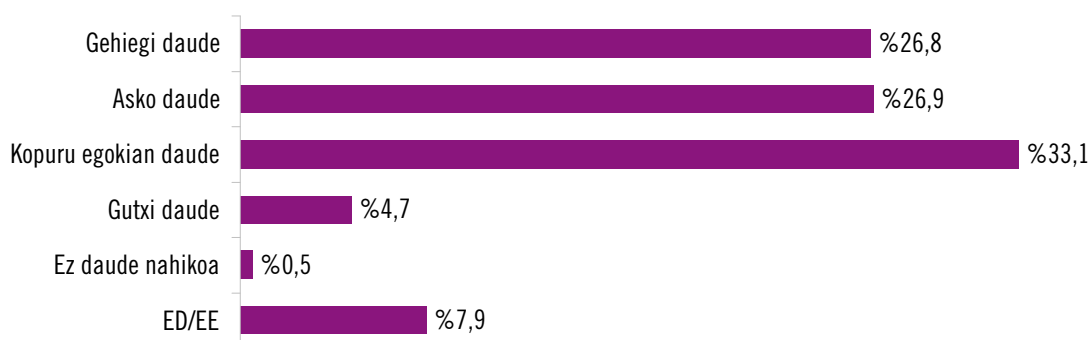
4. grafikoa. Immigrazioaren etorreraren eraginari buruzko balioespen orokorra euskal gizartean (batez beste). LH eta EAE kontuan hartuz. 2015

G. Oro har, zure ustez etorkinen etorrerak ondorio positiboak ala negatiboak ditu euskal gizartearentzat?; 0 (ondorio oso negatiboak) eta 10 (ondorio oso positiboak).

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

5. grafikoa. Atzerriko herritar kopuruari buruzko hasierako pertzepzioa. Gipuzkoa. 2015

G. Euskadin bizi den beste herrialde batzuetako pertsona kopurua zure ustez...?

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Bestalde, immigrazioaren eta aniztasunaren aurreko jarrera eta pertzepzioak aztertzean kontuan hartzeko beste alderdi garrantzitsu bat, herritarrek atzeritar kopuruari buruz duten pertzepzioa da.

Herritar autoktonoen jarrerak aniztasunaren aurrean Gipuzkoan

Horri dagokionez, atzerriko herritarren portzentajea hala EAEn (% 8,3) nola Gipuzkoan (% 8,5) ertaina edo baxua den arren 2015. urtean Estatuko portzentajeekin alderatuta, Gipuzkoako herritarren erdiak baino gehiagok (% 53) uste du etorkin kopurua handia edo handiegia dela, % 33ak etorkin kopuru egokia dagoela uste du eta % 4,7ak etorkin gutxi dagoela uste du.

Gainerako Lurralde Historikoekin alderaketa eginez, ezberdintasunak ikus daitezke berriro. Araban herritarren % 65,8ak uste du etorkin asko edo gehiago dagoela, Bizkaian portzentaje hori % 60,5koa da eta EAEn % 59,9koa. Horrenbestez, ikus dezakegunez, lurralde-eremu gehiengutan etorkin asko edo gehiegi dagoela uste badute ere, Gipuzkoan portzentaje hori apalagoa da Arabarekin, Bizkaiarekin eta EAE osoarekin alderatuta.

1. taula. Atzerriko herritar kopuruari buruzko hasierako pertzepzioa LH eta EAE kontuan hartuz. 2015

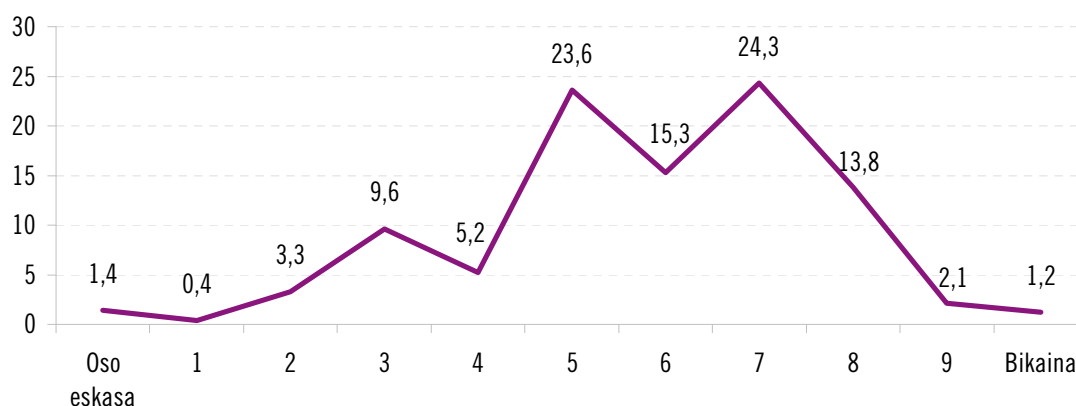
	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	EAE
Gehiegi daude	37,9	29,4	26,8	31,3
Asko daude	27,9	31,1	26,9	28,6
Kopuru egokian daude	27,4	32,1	33,1	30,9
Gutxi daude	2,0	2,2	4,7	3,0
Ez dira aski	0,5	0,2	0,5	0,4
EZ/EE	4,2	5,1	7,9	5,8

G. Euskadin bizi den beste herrialde batzuetako pertsona kopurua zure ustez...?

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Bizikidetza-giroari buruzko pertzepzioari dagokionez, 6. grafikoan argi eta garbi ikus daiteke Gipuzkoako gizarteak pertzepzio positiboagoa duela bizikidetza-giroaren inguruan.

6. grafikoa. Zure udalerrian edo auzoan herritar autoktonoen eta atzeritarren artean dagoen bizikidetza-giroa eta harremanak (%). Gipuzkoa. 2015

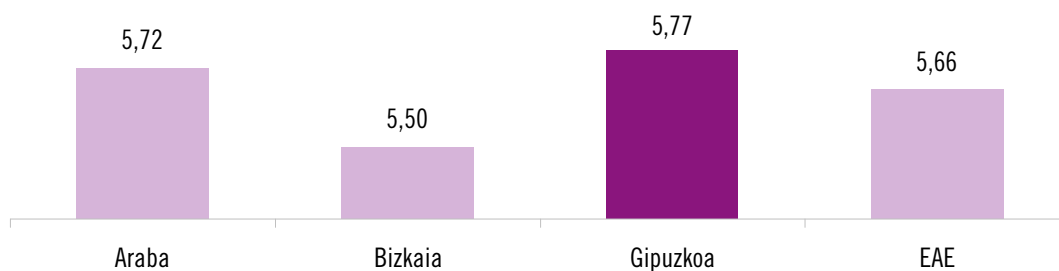
G. Balioetsi 0-10 bitartean zure udalerrian edo auzoan herritar autoktonoen eta atzeritarren artean dagoen bizikidetza-giroa eta harremanak

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

0-10 bitarteko eskala batean, % 56,7a 6-10 bitartean dago, hau da, bizikidetza ona edo oso ona dela uste du. Aitzitik, alde negatiborantz egiten duten pertsonen portzentajea % 19,9koa da. % 23,6ak uste duenez giroa ez da ez negatiboa ezta positiboa ere. Gainerako Lurralde Historikoekin eta EAEREkin alderaketa eginez, berriro ezberdintasunak ikus daitezke. Lehenik eta

behin, adierazi behar da hiru Lurralde Historikoetan nahiz EAE osoan bizikidetza-giroaren batez besteko nota nahikotik gorakoa dela, izan ere, 5 puntutik gorakoa da. Haatik, beste behin, Gipuzkoaren kasuan balioespen hori positiboagoa da EAerekin eta gainerako Lurralde Historikoekin alderatuz. Zehazki, Gipuzkoaren kasuan bizikidetza-giroaren nota 5,8koa da, Araba eta EAEn nota hori 5,7koa da eta Bizkaia dago azken postuan, 5,6ko nota batekin.

7. grafikoa. Zure udalerrian edo auzoan herritar autoktonoen eta atzerriarren artean dagoen bizikidetza-giroa eta harremanak (batez beste) LH eta EAE kontuan hartuz. 2015

G. Balioetsi 0-10 bitartean zure udalerrian edo auzoan herritar autoktonoen eta atzerriarren artean dagoen bizikidetza-giroa eta harremanak

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Aniztasunaren aurreko jarrera neurtzeko beste adierazle bat herritarrek herrigunearen osaera kontuan hartuz zein auzotan biziko liratekeen jakitea da. Erantzun hori emandako erantzunetan (8. grafikoa) erreparatuz ikus daitekeenez, Gipuzkoako herritar gehienek aniztasun-maila apur bat dagoen auzo batean bizitzearen alde egingo lukete. % 72,4a EAEn nagusi den arraza edo etniaz bestelako pertsonak ere bizi diren auzo batean biziko litzateke.

8. grafikoa. Bizitegi-ingurunearen lehentasunak (%). Gipuzkoa. 2015

G. Non bizi erabaki beharko bazenu, 3 leku hauetako zein aukeratuko zenuke?

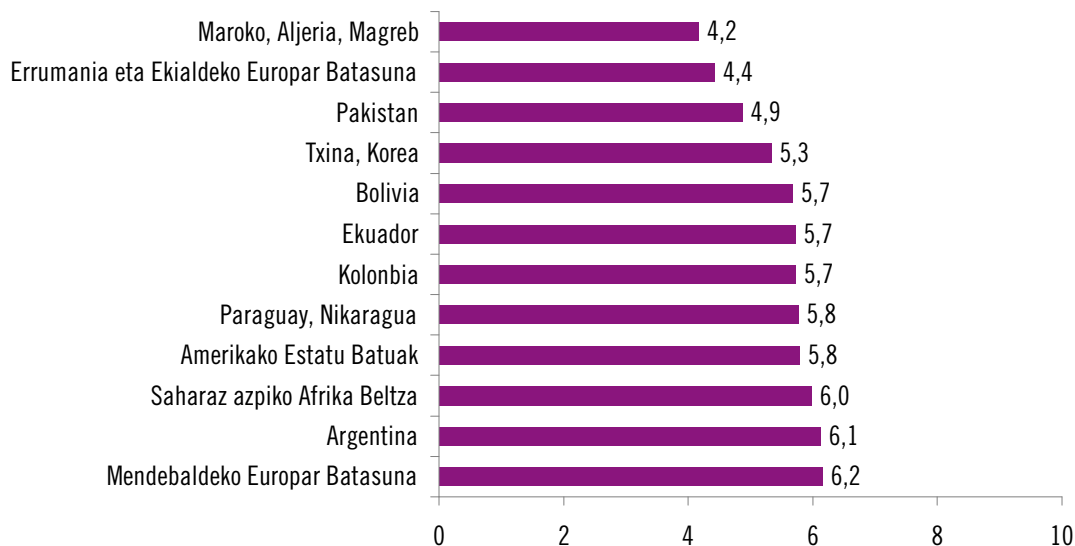
Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Aitzitik, % 20ak EAEn nagusi den arraza edo etniaz bestelako auzotarrik gabeko auzo batean bizitzearen alde egingo luke, eta % 4,5 izango litzateke aniztasun-maila handiko auzo batean biziko litzatekeena.

Azkenik, aniztasunaren pertzepzioan eragiten duen beste faktore garrantzitsu bat jatorri ezberdinekiko begikotasuna da. Etorrinen kolektiboa oso heterogeneoa da kultura, hizkuntza eta erlijio arloari dagokionez, eta horrek kolektibo horienganako tokiko biztanleen begikotasun- eta onarpen-maila baldintzatzen du. Horrela, jatorriaren arabera atzerriarren begikotasun-mailari buruz

galdetuta, 0-10 bitarteko eskala batean (non 0 begikotasunik eza den eta 10 begikotasun handia), jatorri gehienak 5 puntutik gora kokatzen dira.

9. grafikoa. Etorkinenganako begikotasun-maila eta gizartean integratzeko ikusten zaien interesa jatorrizko herrialdearen arabera (batez beste). Gipuzkoa. 2015

G. 0-10 bitarteko eskala batean, adierazi zenbateko begikotasuna duzun hurrengo herrialde edo munduko eremuetako pertsonenganako, kontuan hartuta 0 inolako begikotasunik ez eta 10 begikotasun handia adierazteko direla.

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Gipuzkoako herritarrek begikotasun handiena Mendebaldeko Europar Batasuneko, Argentinako eta Saharaz azpiko Afrikako pertsonenganako erakusten dute (guztietan begikotasun-maila 6 eta 6,2 bitartekoa da.). Beste muturrean, begikotasun apalago batekin, Pakistango, Errumaniako, Ekialdeko Europar Batasuneko (Ekialdeko Europa) eta Magrebeko pertsonak kokatuko lirateke. Tartean egongo lirateke Amerikako Estatu Batuetako, Paraguayko, Nikaraguako, Kolonbiako, Ekuadorreko, Boliviako, Txinako eta Koreako pertsonak (horietan begikotasun-maila 5,3 eta 5,8 bitartekoa izango litzateke).

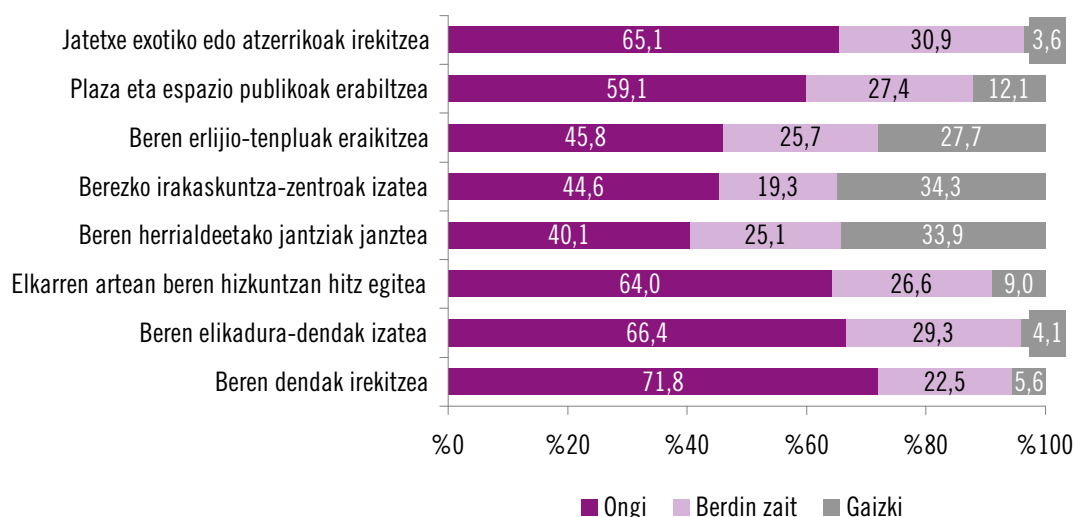
Begikotasun-mailari buruzko datu horiek informazio oso interesgarria eskaintzen digute aniztasunari buruzko pertzepzioaren azterketan, batez ere, kultura eta erlijio arloei dagokienez. Begikotasun-maila apalago batean kokatzen diren jatorrien artean (Errumania alde batera utzita, kolektibo horren kasuan gehienbat ijitoen etniarekin lotzen delako ematen baita), Pakistango eta Magrebeko pertsonen balioespen apalenak jasotzen dituztela ikus daiteke. Joera hori, era berean, aniztasunaren aurreko jarreretan errepikatu egiten da, izan ere, ukazio handienak erlijio musulmanarekin lotutako kultura eta erlijiozko jarraibideekiko ikusten dira. Eta, neurri handi batean, aniztasunarekin lotzen diren alderdi horiek dira begikotasun-maila apalago hori azaltzen dutenak. Jarraibide hori, bide batez, errepikatu egiten da Estatu mailan eta, are, Europa mailan.

Aniztasunaren aurreko jarrera eta atzerriko herritarren jarraibide kulturalak

Herritarrek atzerriko etorkinen fenomenotik azaleratzen den aniztasunarekin lotutako adierazpi-deekiko duten jarrera neurtze aldera, Barometroan herritarrei galdetzen zaie ea ongi iruditzen zaien, berdin zaien ala gaizki iruditzen zaien atzerriarrek beren dendak eta elikadura-dendak irekitzea, beren hizkuntzan mintzatzea, beren jatorrizko herrialdeko moduan jantzea, beren irakaskuntza-zentro pribatuak irekitzea, plaza eta kaleetako espazio publikoak erabiltzea edo jaki exotikoen jatetxeak irekitzea.

10. grafikoko emaitzek erakusten dutenez, Gipuzkoako herritarrek tolerantzia-maila ezberdina dute item ezberdinen aurrean. Herritar gehienei ongi iruditzen zaie atzerriarrek beren dendak (% 71), elikadura-dendak (% 66) edo jatetxeak (% 65) irekitzea, beren hizkuntzan mintzatzea (% 64) edo espazio publikoa erabiltzea (% 59).

10. grafikoa. Tolerantzia-maila etorkinen kultura arloko jarraibideen aurrean (%). Gipuzkoa. 2015

G. Ongi ala gaizki iruditzen zaizu atzerriarrek...

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

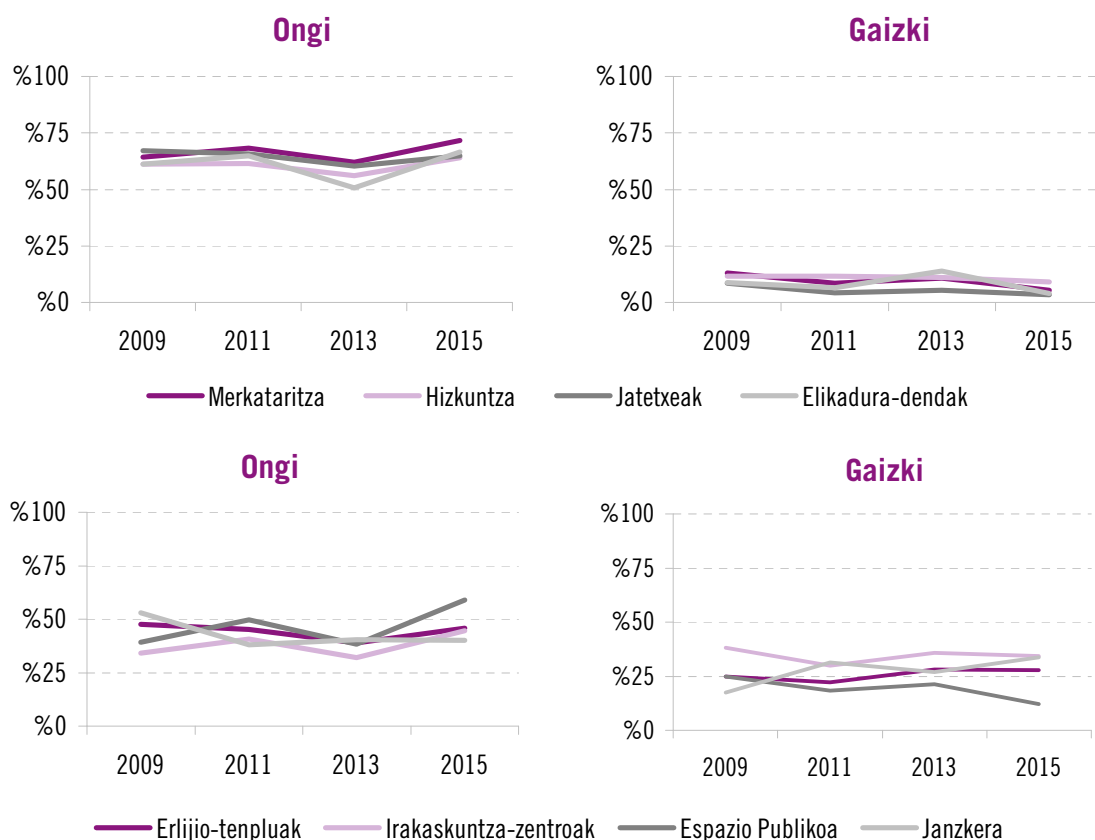
Gainerako itemei dagokienez gaizki iruditzen zaiela adierazten duten pertsonen portzentajea are-agotu egiten da, gehiengo ez bada ere. Zehazki esatera, % 34ari gaizki iruditzen zaio beren irakaskuntza-zentro pribatuak irekitzea, % 33ari gaizki iruditzen zaio beren jatorrizko herrialdeko jantziekin ibiltzea eta % 27ari gaizki iruditzen zaio beren erlijiozko tenpluak izatea. Datu hauetan erreparatuz ikus daitekeenez ukazio-maila handiagoa da aurreko itemekin alderatuta.

Etorkinen kultura arloko jarraibide horiekiko jarreraren bilakaerak aldaketa handirik erakusten ez badu ere denboran (1. koadroa), badira azpimarratzeko moduko zenbait aldakuntza. Lehenik eta behin, atzerriko pertsonen dendak, elikadura-dendak eta jatetxeak izatea eta beren hizkuntzan mintzatzea gehiengoak onartzen duela ikus dezakegu. Jarrera hori mantendu egiten da 2009-2015 bitartean. Soilik jaitsiera arin bat hautematen da 2013. urtean, 2015. urtean berreskuratzen dena. Ukazioaren kasuan, bilakaera antzekoa da. Kasu horretan ezaugarri nagusia urtero ukazio-maila % 20aren azpitikoa dela da.

Datu horiek erakusten duten joera EAEren kasuan ematen denaren atzekoa da oro har, eta *kulturaniztasun epidermiko* bat edo *kulturaniztasun soft* bat dagoela adierazten dute, non merkataritzarekin eta gastronomiarekin lotutako aniztasunak positiboak iruditzen zaizkigun eta babestu egiten ditugun nagusiki.

Haatik, *estutu* eta kulturaniztasunaren alderdi *gogorragoetara* iristean –erlijio eta kultura arlokoak– onarpen hori asko murrizten da, 1. koadroan ikus daitekeen moduan.

1. koadroa. Tolerantzia-mailaren bilakaera etorkinen kultura arloko jarraibideen aurrean (%). Gipuzkoa

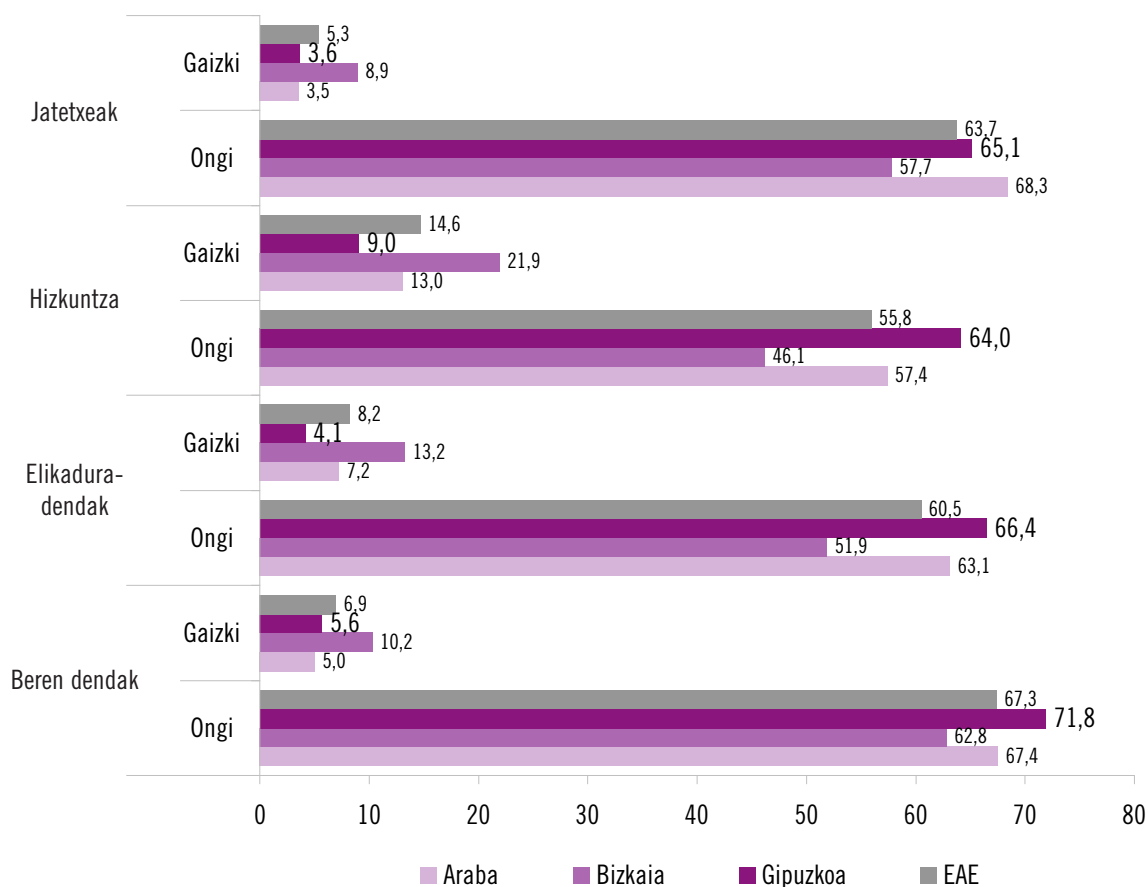
G. Ongi ala gaizki iruditzen zaizu atzeritarrek...

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Erlijio-tenplu, irakaskuntza-zentro, espazio publiko eta janzeraren kasuan, ukazioaren eta onarpenaren arteko aldea txikiagoa da, eta aldakortasun handiagoa ikus daiteke. Espazio publikoaren erabilera eta okupazioaren kasuan, onarpena areagotu egiten da 2013-2015 bitartean, % 40 ingurukoa izanik; ukazioa, aldiz, % 20aren azpitik kokatzen da. Janzeraren kasuan, onarpena asko murrizten dela ikus daiteke 2009-2011 bitartean, eta % 53koa izatetik % 38koa izatera igarotzen da, eta % 40 inguruan mantentzen da 2015. urtera arte. Ukazioa, aldiz, % 18koa zen 2009an eta % 34koa 2015ean. Bestalde, erlijio-tenpluen kasuan, onarpen- nahiz ukazio-mailak egonkor mantentzen dira, eta irakaskuntza-zentro pribatuaren kasuan ukazioa % 38koa zen 2009an eta % 34koa 2015ean, eta onarpena areagotu egiten da (% 34koa izatetik 2009an % 45ekoa izatera 2015ean).

Gainerako lurralde-eremuekin alderatuz, oro har, item bakoitzaren onarpena eta ukazioa antzekoa da, onarpen- eta ukazio-maila horretan ezberdintasunak ematen direlarik. 11. grafikoan eskaintzen den konparazioan ikus dezakegunez, Lurralde Historiko guztietan atzerriarrek beren denda, elikadura-denda eta jaki exotikoen jatetxeak irekitzeari eta beren hizkuntza hitz egiteari buruzko iritzia aldekoa da nagusiki. Kasu gehienetan, Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako herritarren % 50-60ari ongi iruditzen zaio. Hizkuntzaren, denden eta elikadura-denden onarpen-maila handiagoa da Gipuzkoan gainerako Lurralde Historikoekin alderatuz, eta alderik handiena atzerriko hizkuntzaren onarpenean aurkitzen da. Gipuzkoako herritarren % 64ari ongi iruditzen zaio elkarren artean beren hizkuntzan aritzea. Babes hori % 46koa da Bizkaiaren kasuan, % 57koa Arabaren kasuan eta % 55koa EAEren kasuan.

11. grafikoa. Tolerantzia-maila etorkinen kultura arloko jarraibideen aurrean (%). LH eta EAE kontuan hartuz

G. Ongi ala gaizki iruditzen zaizu atzerriarrek...

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

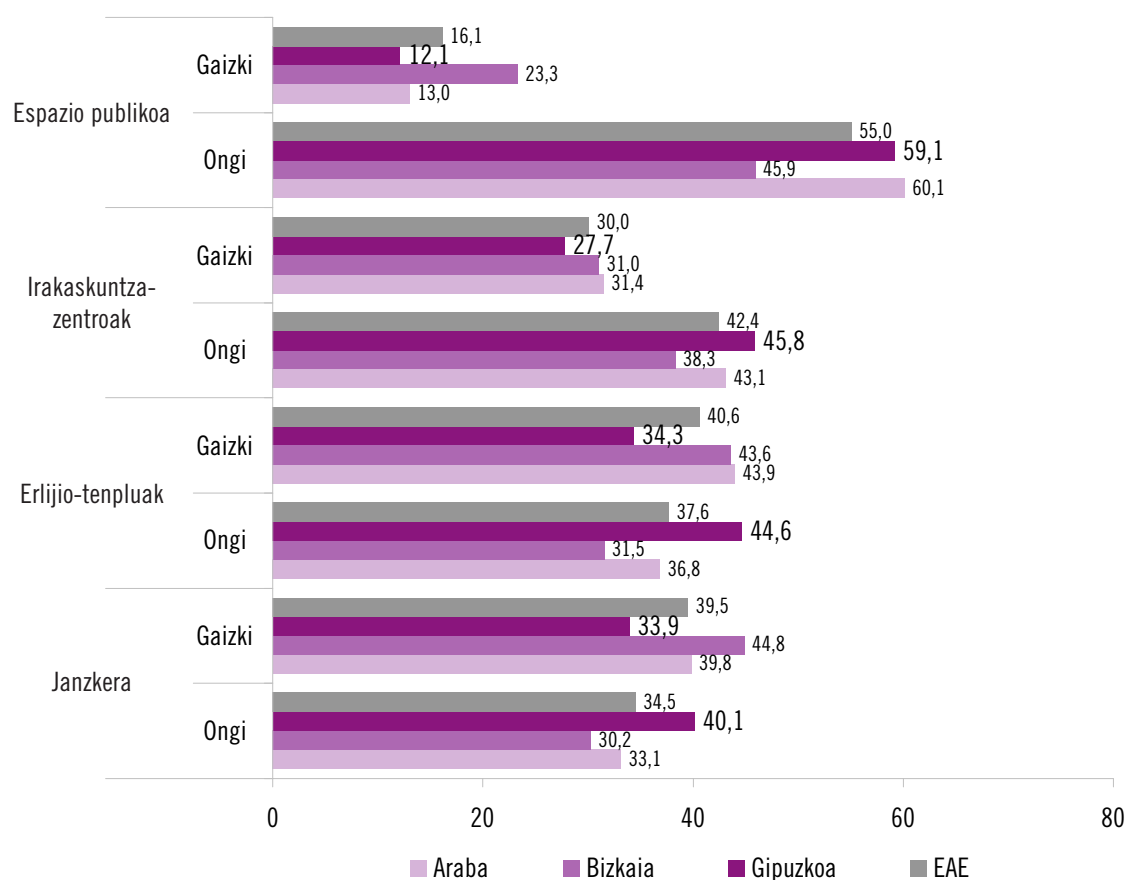
Ukazioaren kasuan ikus dezakegunez, Bizkaian % 21ak beren hizkuntzan hitz egitea ukatzen du. Portzentaje hori % 14koa da EAEn, % 13koa Araban eta % 9koa Gipuzkoan.

Gainerako itemen kasuan, aldeak ez dira horren adierazgarriak, nahiz eta joera bera ikusten den. EAErekin alderatuz, Gipuzkoak onarpen-maila handiagoa eta ukazio-maila apalagoa erakusten du

lau itemetan. Bizkaiaren kasuan, aldiz, harreman hori alderantzizkoa da, izan ere, ukazio-maila handiagoa da eta onarpen-maila apalagoa EAEko datuekin alderatuta.

Espazio publikoaren erabilerari, beren irakaskuntza-zentroak izateari, beren erlijio-tenpluak izateari edo beren herrialdeetako jantziekin janzteari dagokienez (12. grafikoa), soilik Gipuzkoak erakusten du onarpen-maila handiagoa lau itemetan. EAE, Bizkaia eta Arabaren kasuan espazio publikoaren erabilerari eta irakaskuntza-zentroi buruzko itemetan onarpen-maila handiagoa da; erlijio-tenpluen eta janzkerari buruzko itemetan, ordea, ukazioa handiagoa da.

12. grafikoa Tolerantzia-maila etorkinen kultura arloko jarraibideen aurrean (%). LH eta EAE kontuan hartuz. 2015

G. Ongi ala gaizki iruditzen zaizu atzerritarrek...

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

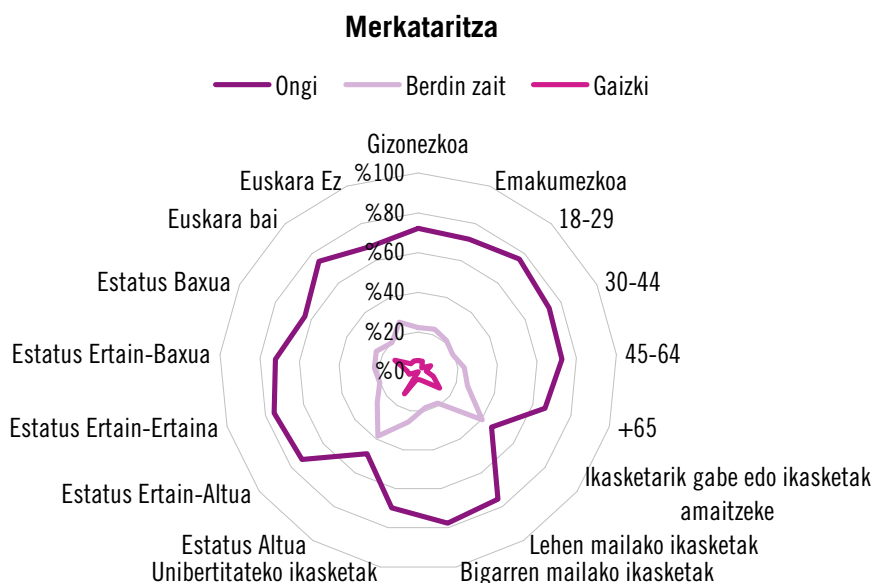
Ildo horretatik, Gipuzkoan eta Araban erabilera publikoaren erabilerarekin lotutako onarpen-maila % 60 ingurukoa da eta ukazio-maila % 12-13 ingurukoa. EAEren kasuan, onarpena % 55ekoa da eta ukazioa % 16koa. Bizkaiaren kasuan, onarpena ukazioaren gainetik badago ere, tolerantzia-maila apalagoa da, % 45eko onarpen batekin eta % 23ko ukazio batekin. Irakaskuntza-zentroi dagokienez, lurralde-eremu guztietan onarpen-maila nagusitzen bada ere, kasu bakar batean ere ez da % 50era iristen, eta ukazioa % 30aren gainetik dago EAE, Bizkaia eta Arabaren kasuan, eta Gipuzkoan % 27koa da.

Erligio-tenpluen kasuan, Gipuzkoan izan ezik, gainerako lurralde-eremuetan ukazioa nagusitzen da. EAEn, herritarren % 40ak ukatu egiten dituzte, Bizkaian eta Araban portzentaje hori % 43koa da eta Gipuzkoan % 34koa. Aitzitik, onarpen-maila % 37koa da EAEn kasuan, % 36koa Arabaren kasuan, eta % 31koa Bizkaiaren kasuan. Gipuzkoan, aldiz, portzentajea % 44era iristen da. Azkenik, janzkerarekin lotuta emaitzak antzekoak dira. Hala, onarpen-mailak (% 40koa) soilik Gipuzkoan gainditzen du ukazioarena (% 33koa). Gainerako lurralde-eremuetan, ukazioa % 39tik gorakoa da. Bizkaiaren kasuan % 44ra iristen da, eta onarpen-maila % 35etik beherakoa da.

Behin emaitzak lurraldeen ikuspuntutik aztertuta, jarraian Gipuzkoako herritarren ezaugarri soziodemografikoen (sexua, adina, ikasketa-maila eta estatus sozioekonomikoa kontuan hartuz) eta euskararen ezagutza eta erabileraren arabera aztertuko ditugu¹.

13. grafikoak erakusten duenez, atzerritarrek dendak irekitzearen aldeko jarrera zeharkakoa da sozialki eta demografikoki. Onarpen-maila % 60aren gainetik kokatzen da gehienetan, eta zenbaitetan % 80 ingurura ere iristen da. Ukazioa, aldiz, % 10aren azpitik kokatzen da kasu gehienetan.

13. grafikoa. Tolerantzia-maila sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera: Beren dendak irekitzea. Gipuzkoa. 2015

G. Ongi ala gaizki iruditzen zaizu atzeritarrek...

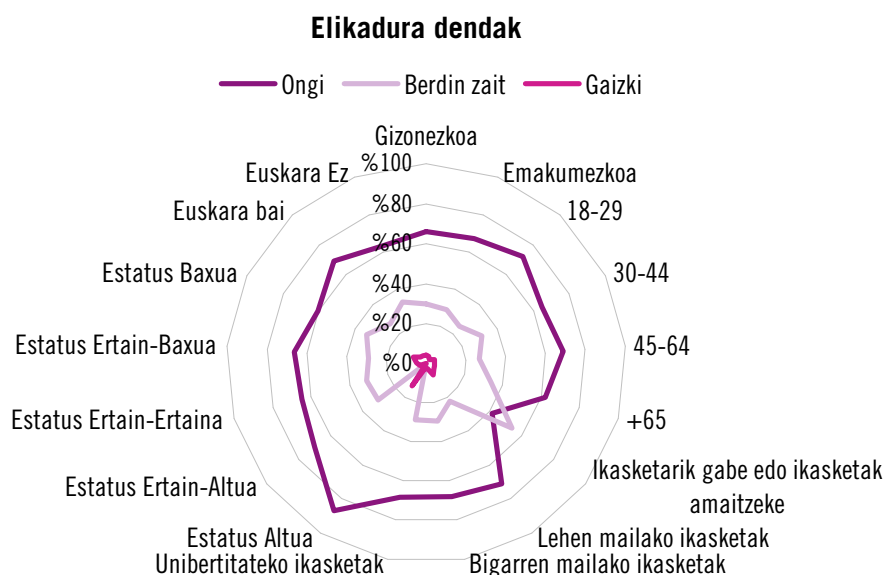
Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

¹Xehetasuneko datuak jasotzen dituzten taula guztiak eranskinean daude. Testuan soilik garrantzitsuak diren datuak eta joerak aurkezten ditugu.

Jarraibide orokor horren aurreko ezberdintasuna ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten herritarren kasuan aurkitzen dugu nagusiki, eta estatus sozioekonomiko altuko pertsonen kasuan ere bai. Kasu horietan, onarpen-mailak ukazioarena gainditu arren, % 50aren azpitik kokatzen da. Bestalde, “berdin zaiela” erantzuten duten pertsonen portzentajea % 38-40 bitartekoa da eta ukazio-maila % 10aren gainetik dago². Azkenik, estatus baxua duten pertsonen kasuan nahiz euskaraz mintzatzen ez direnen kasuan onarpen-maila apur bat apalagoa da joera orokorrarekin alderatuta.

Atzeritarrek beren elikadura-establezimenduak izateko aukeraz galdetuta, erantzunak aurreko kasuaren antzera banatzen dira nahiz eta ezberdintasunen bat agertu. Berrito ere, onarpen-mailak ukazioarena gainditzeko du herritar multzo guztien kasuan. Horrek, onarpen zeharkakoa erakusten du demografikoki eta sozialki.

14. **grafikoa.** Tolerantzia-maila sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera: Berezko elikadura-establezimenduak izatea. Gipuzkoa. 2015

G. Ongi ala gaizki iruditzen zaizu atzeritarrek...

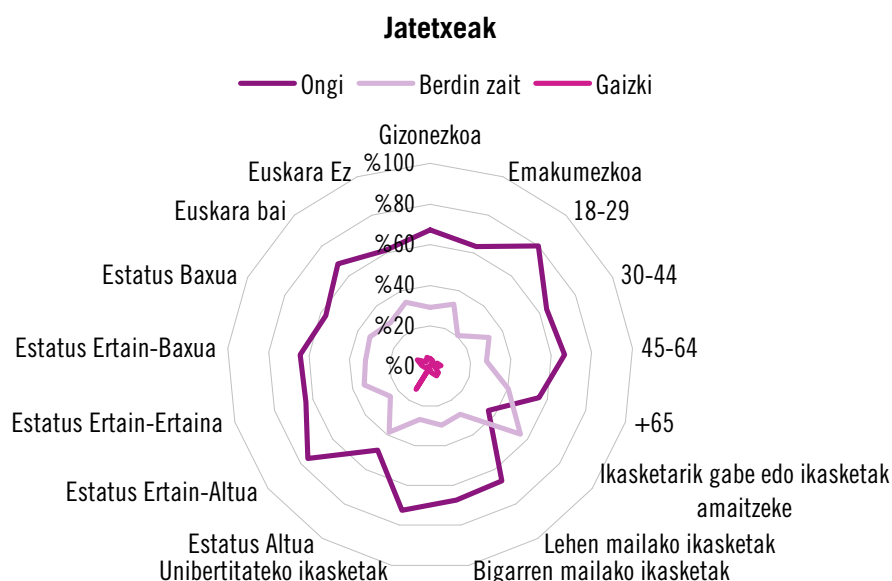
Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Haatik, kasu honetan onarpen-maila apur bat apalagoa da, izan ere, % 60aren gainetik mantentzen bada ere, gehienetan ez du % 70eko langa gainditzen. Langaren gainetik estatus sozioekonomiko altuko pertsonak (% 87), 18-29 urte bitarteko gazteak (% 72) eta lehen mailako ikasketak dituzten pertsonak (% 71) aurkitzen ditugu. Berdin zaiela erantzuten duten pertsonen kasuan, gehienak herritar multzo bakoitzaren herena dira, ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten pertsonen multzoa salbuetsita, horien kasuan % 54ra iristen baita portzentajea. Azkenik, beren elikadura-dendak izateari buruz galdetuta, ukazio-maila oso baxua da, gehienetan % 10aren azpitikoa.

²Ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten herritarren eta Estatus Sozioekonomiko altuko herritarren datuak interpretatzerakoan kontuan hartu behar da herritar kopuru urriagoko kolektiboak direla gainerako herritar multzoekin alderatuta.

Ostalaritzaren eta merkataritzaren sektorearekin lotutako itemekin jarraituz, jatetxeen kasuan (15. grafikoa) ere denden eta elikadura-denden kasuan eskuratutako emaitzetan aurkitzen den onarpen-mailaren antzekoa ikus dezakegu. Ongi iruditzen zaiela erantzuten duten pertsonak % 60 baino gehiago dira gehienetan. Aitzitik, ukazio-maila % 10aren azpitik kokatzen da. Bestalde, berdin zaiela erantzuten duten pertsonak % 20-40 dira.

15. grafikoa. Tolerantzia-maila sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera: Jatetxe exotiko edo atzerrikoak irekitzea. Gipuzkoa. 2015

G. Ongi ala gaizki iruditzen zaizu atzeritarrek...

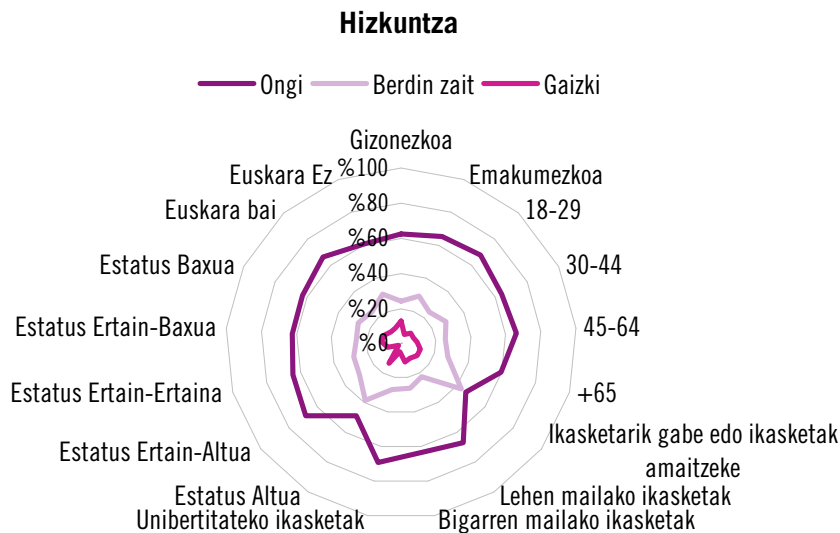
Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten herritarren kasuan onarpen-maila % 40aren azpitikoa da, eta % 55ak berdin zaiola erantzun du. Bestalde, estatus sozioekonomiko altuko herritarren artean onarpen-maila apalagoa da, zehazki % 49koa. Bestalde, berdin zaiela erantzun duten herritarren portzentajea % 40 ingurukoa da. Beste muturrean daude 18-29 urte bitarteko gazteak, izan ere, horien kasuan onarpen-maila % 80koa da, eta estatus sozioekonomiko ertain-altuko herritarrak ere mutur berean daude, % 75eko onarpen-maila batekin.

Hizkuntzari dagokionez, onarpen-mailak ukazioarena gainditzen du berriro kasu guztietan. Katetoria gehienetan onarpen-maila % 60-70 bitartekoa da, ukazio-maila % 15aren azpitikoa da eta berdin zaiela erantzun duten herritarrak % 20-40 dira. Ezberdintasuna ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten herritarren eta estatus sozioekonomiko altuko herritarren artean aurkitzen dugu berriro. Lehen kasuan, ongi iruditzen zaiola erantzun du % 46ak eta % 43ari berdin zaio. Bigarren kasuan, berriz, ongi iruditzen zaiola erantzun du % 49ak eta % 38ari berdin zaio.

Orain arte deskribatutako itemek tolerantzia-mailari dagokionez joera bera erakusten badute ere, tolerantzia-maila hori asko aldatzen da atzeritarrek beren herrialdeetako jantziekin jantzeari buruz galdetuta. Katetoria soziodemografiko batzuetan ukazio-mailak onarpenarena gainditzen du, eta onarpen-maila nagusitzen denean % 50aren azpitikoa da.

16. grafikoa. Tolerantzia-maila sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera: Elkarren artean beren hizkuntzan mintzatzea. Gipuzkoa. 2015

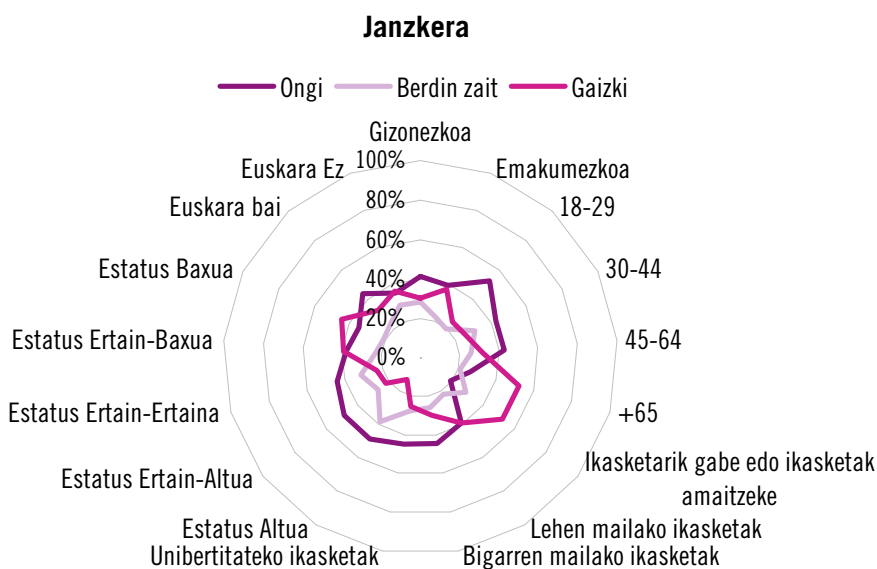

G. Ogi ala gaizki iruditzen zaizu atzeritarrek...

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Emaitza horiek adierazgarriak dira, izan ere, beste item batzuetan tolerantzia-maila nagusitu badaiteke ere, janzkeraren kasuan ukazioak gora egiten du Gipuzkoako herritarren artean. Eta janzkera aipatzen dugunean pentsa dezakegu gehienek belo musulmana dutela buruan.

17. grafikoa. Tolerantzia-maila sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera: Beren herrialdeetako jantziekin janztea. Gipuzkoa. 2015

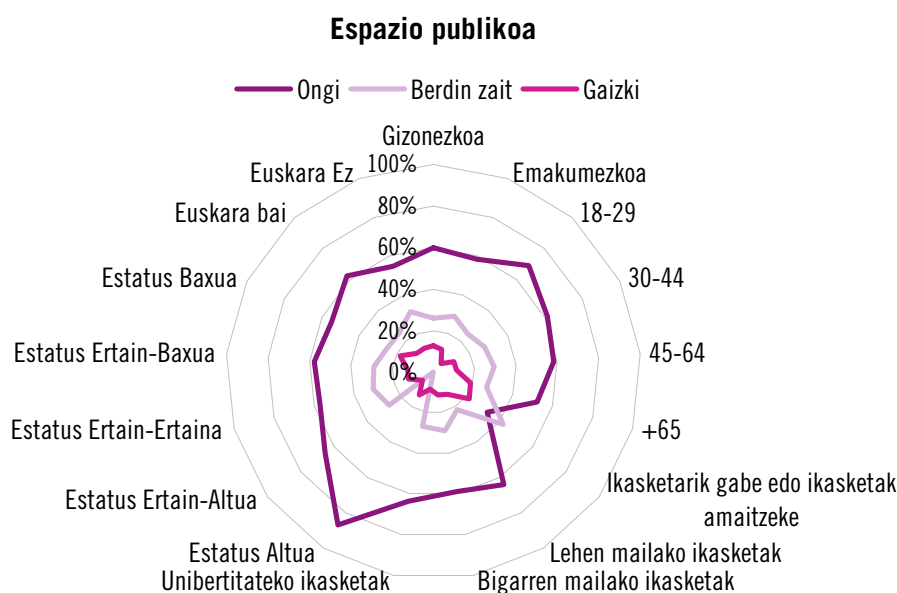

G. Ogi ala gaizki iruditzen zaizu atzeritarrek...

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Kategorien arabera, hein handiago batean, onarpenaren alde egiten dutenak gizonezkoak, 18-29, 30-34 eta 45-65 urte bitarteko pertsonak, bigarren mailako ikasketak edo unibertsitateko ikasketak dituzten pertsonak, estatus sozioekonomiko altu, ertain-altu edo ertaineko pertsonak eta euskaraz mintzatzen diren pertsonak dira. Kasu horietan onarpen-maila % 40tik gorakoa da (18-29 urte bitarteko herritarren artean % 53koa) eta ukazio-maila % 20-40 bitartekoa. Hein handiagoa batean ukazioaren alde agertzen diren kategorien kasuan, 65 urtetik gorako herritarren kolektiboa dago % 52ko portzentaje batekin, ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten herritarren kolektiboaren portzentajea ere % 52koa da eta estatus sozioekonomiko baxuko herritarren artean % 44koa da portzentaje hori. Hiru kasu horietan onarpen-maila % 35ekoa da gehienez. Azkenik, gainerako kategorien kasuan, onarpen-maila eta ukazioarena antzekoa da.

18. grafikoa. Tolerantzia-maila sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera: Plaza eta espazio publikoak erabiltzea. Gipuzkoa. 2015

G. Ongi ala gaizki iruditzen zaizu atzeritarrek...

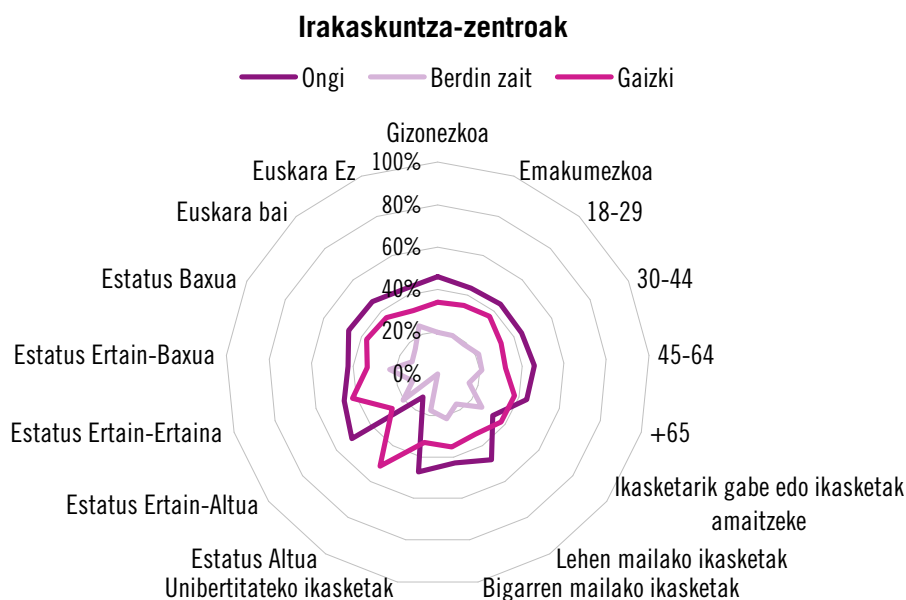
Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Espazio publikoaren erabilera eta okupazioari dagokionez, onarpen-maila orokorra eta zeharkakoa da. Onarpen-maila nagusitu egiten da ia kategoria guztietan (ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten herritarren kasuan izan ezik) eta % 60 ingurukoa da, eta 18-29 urte bitarteko gazteen artean portzentajea % 69koa da, eta estatus sozioekonomiko altuko herritarren artean % 82koa. Ukazio-maila % 10aren gainetik kokatzen da gehienetan eta, are, ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten herritarren artean % 22koa da. Berdin zaiela erantzuten dutenak % 20-30 dira kategoria ia guztietan.

Beste alde batetik, irakaskuntza-zentro pribatuen inguruko jarrerari erreparatuz ikus dezakegunez, onarpena ukazioaren gainetik badago ere, bien arteko aldea ez da nabarmena. Joera hori kategoria soziodemografiko gehienetan errepikatzen da. Horrenbestez, beste behin, jarrera zeharkakoa dagoela esan dezakegu. Zehazki, onarpen-maila % 43-47 ingurukoa da kategoria gehienetan eta ukazio-maila % 32-42 bitartekoa. Berdin zaiela erantzun dutenen portzentajea % 26koa da. Ukazioak soilik bi kasutan gairatzen du onarpena. Alde batetik, ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten herritarren kasuan, % 38ko batekin (% 33koa gairatuz)

eta, beste alde batetik, estatus sozioekonomiko altuko herritarren kasuan, % 51 batekin (% 13koa gaindituz).

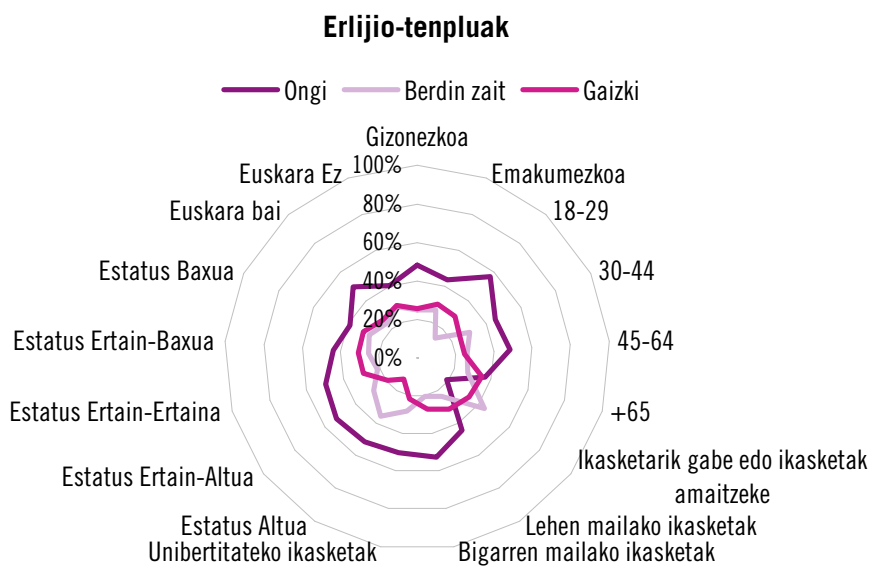
19. **grafikoa.** Tolerantzia-maila sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera: Beren irakaskuntza-zentroak izatea. Gipuzkoa. 2015

G. Ongi ala gaizki iruditzen zaizu atzeritarrek...

Iturria: Barometroa 2015. Atzeriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

20. **grafikoa.** Tolerantzia-maila sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera: Beren erlijio-tenpluak eraikitzea Gipuzkoa. 2015

G. Ongi ala gaizki iruditzen zaizu atzeritarrek...

Iturria: Barometroa 2015. Atzeriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Azkenik, erlijio-zentroen itemari dagokionez, onarpen-maila nagusitu egiten da kategoria guztietan, ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten herritarren kasuan izan ezik. Ongi iruditzen zaiela erantzun duten pertsonen portzentajea % 40tik gorakoa da oro har. Bestalde, tolerantzia-maila handiagoa erakusten dute 18-29 urte bitarteko gazteek (% 56), bigarren mailako ikasketak dituztenek (% 52), unibertsitateko ikasketak dituztenek (% 50), estatus altua dutenek (% 51) eta estatus ertain-altua dutenek (% 52). Datu horiek adierazten dutenez, beste behin ere, onarpen sozial eta demografikoa zeharkakoa da. Ukazioari dagokionez, oro har portzentajea % 20-30 ingurukoa da, ikasketarik gabe dauden edo ikasketak amaitzeke dituzten pertsonen portzentajea nabarmenduz (% 34).

Laburbilduz, emaitzek erakusten dutenez, kategoria soziodemografikoen arabera ez dago aldaketa handirik onarpen-mailan atzerritarren kultura arloko jarraibideei dagokionez. Horrenbestez, atzerritarren kultura arloko jarraibideak oro har modu zeharkakoan onartu eta ukatzen dira Gipuzkoan ikuspegi soziodemografiko batetik so. Haatik, item ezberdinetan errepikatu egiten diren joerak ikus daitezke. Tolerantzia-maila apalagoa izaten da ikasketarik gabeko herritarren artean eta, zenbait kasutan, baita estatus sozioekonomiko altuko edo euskaraz hitz egiten ez duten herritarren artean ere. Aitzitik, tolerantzia-maila areagotu egiten da gazteen artean eta estatus sozioekonomiko ertain-altuko herritarren artean.

Bizikidetza-ereduaren aurreko jarrerak

Gipuzkoako gizarteak aniztasunarekin eta atzerritarren kultura arloko jarraibideekin lotutako elementu ezberdinekiko duen jarrera eta tolerantzia-maila aztertu ondoren, atal honetan bizikidetza-ereduaren aurreko jarrera eta iritzia aztertuko dugu. Zehazki, bizikidetza-prozesu hori gauzatzeko moduari buruzko ikuspegi ezberdinak islatzen dituzten baieztapen batzuen aurreko adostasun-maila aztertuko dugu eta, era berean, bizikidetza-prozesu hori behartzeko herritar autoktonoek eta atzerritarrek beren kultura eta nortasuneko elementuak zenbateraino lagatzeko prest dauden aztertuko dugu. Horri dagokionez, iritzia alde batetik kulturartekoak izango lirateke; eta asimilazioaren aldekoak beste alde batetik.

Barometroan baieztapen batzuen aurreko adostasun-mailari buruz galdetzen da, 1-5 bitarteko eskala batean, non 1 “oso desados” eta 5 “oso ados” diren.

Jarrera positibo eta kulturartekoa

- Euskadin bizikidetza hobea lortzeko, tokiko pertsonen etorkinen aztura eta tradizio zenbait ezagutu eta haietara moldatzeko ahalegina egin beharko lukete.
- Beste multzo etniko batzuetako etorkin atzerritarrek Euskadiko bizimodu kulturala aberasten dute.
- Bizikidetza hobea lortzeko ezinbestekoa da ahalegin partekatua, hala atzerritarren aldetik nola tokiko pertsonen aldetik.

Kulturartekotasunaren eta asimilazioaren artean kokatzen den jarrera

- Euskal gizartearentzat onuragarriagoa da bertan gauden pertsona guztiok aztura eta tradizio berdinak partekatzea.
- Euskal gizartearentzat onuragarriagoa da guztiok, etorkinak nahiz tokiko pertsonak, harrera-herrialdeko hizkuntzetan aritzea.

Jarrera negatiboa eta asimilazioaren aldekoa

- Etorkinen erlijio-jardunek gure bizi-estiloa arriskuan jartzen dute.
- Euskadin bizikidetzat hobe lortzeko, etorkinek gure aztura eta tradizioetara egokitze ahalegina egin beharko lukete.
- Erabat onartuak izateko, etorkinek gure legeriaren arabera zalantzazkoak diren erlijio eta kultura arloko alderdiak baztertu egin beharko lituzkete.
- Etorkinek ez dituzte arauak ezagutzen eta ez dute gizabidezko jarrera azaltzen.

21. grafikoan adostasun-maila erakusten da, 1-5 bitarteko eskalan emandako erantzunen batez bestekoak aintzat hartuz. Horri dagokionez, honako interpretazio hau egiten dugu: batez bestekoa 3 puntutik gorakoa denean baieztapen horrekiko adostasuna dago, eta batez bestekoa 3 puntutik beherakoa denean desadostasuna dagoela interpretatu behar da.

21. grafikoa. Bizikidetzat-ereduen aurreko jarrera euskal herritarren artean (1-5 bitarteko eskala erabiliz batez bestekoa). Gipuzkoa. 2015

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Erantzunek erakusten dutenez, Gipuzkoako gizarteak jarrera anibalentea agertzen du bizikidetzat-ereduaren aurrean. Immigrazioaren fenomenoak gizartearen eragin positiboa onartu eta balioetsi

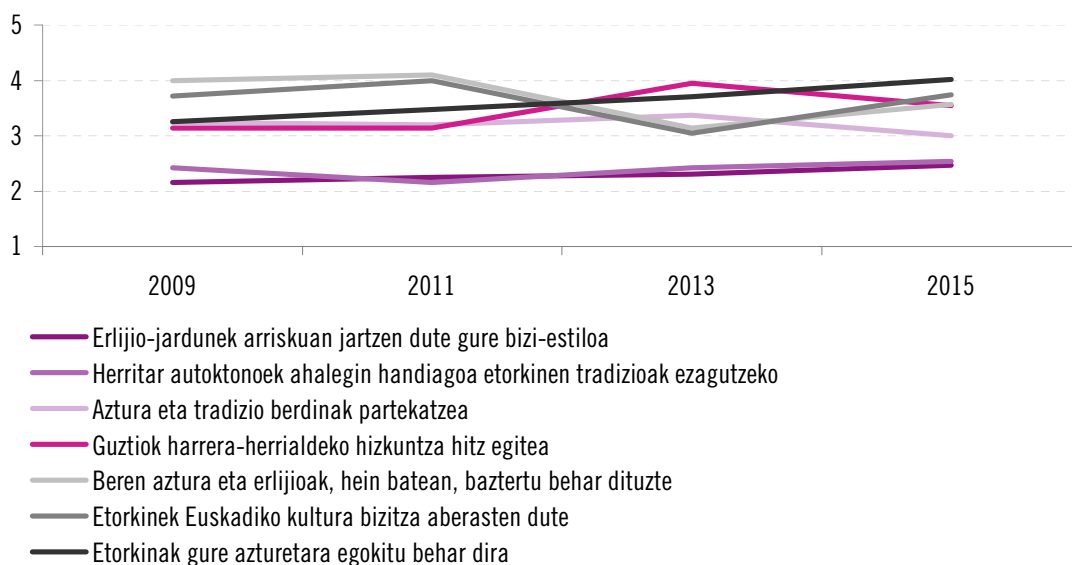
egiten da eta eragin negatiboak arbuia egiten dira. Euskadiko kultura bizitza aberastu egiten dutela adierazten duen baieztapenaren aurreko adostasun-maila 3,74 puntukoa da. Era berean, ez da uste immigrazioarekin lotutako erlijio-jardunek gure bizi-estiloa arriskuan jartzen dutenik (2,48), eta ez da uste etorkinek arauak ezagutzen ez dituztenik eta gizabidezko jarrera azaltzen ez dutenik (2,4).

Haatik, bizikidetzarako ahalegina nork egin behar duen erabakitzerakoan, erantzukizuna etorkinaren aldean jartzen duten baieztapenetan ematen da adostasun-maila handiagoa. Etorkinak gure aztura eta tradizioetara egokitu behar direla adierazten duen baieztapenak eskuratzen du adostasun-maila handiena, zehazki, 4,02 puntukoa. Bestalde, gure legeriaren arabera zalantzazkoak diren aztura eta erlijioak baztertu behar dituztela adierazten duen baieztapenari dagokionez, adostasun-maila 3,56 puntukoa da. Gainera, tokiko pertsonen etorkinen kultura eta tradizioak ezagutzeko ahalegina egin behar dutela adierazten duen baieztapenak 2,54 puntuko adostasun-maila eskuratzen du.

Asimilazioaren aldeko ereduarekin lotutako jarreraren aurrean adostasun-maila handia bada ere, ahalegin partekatua egin behar dela onartzen da (3,79) eta pertsona guztiok harrera-herrialdeko hizkuntza hitz egin beharko genukeela (3,55) eta aztura eta tradizio berdinak partekatu beharko genituzkeela (3,0).

2009-2015 bitarteko bilakaerak zenbait aldaketa islatzen ditu (22. grafikoa). Adostasun-mailak gora egin du etorkinak gure aztura eta tradizioetara egokitu behar direla adierazten duen baieztapenaren aurrean (+0,77), pertsona guztiok harrera-herrialdeko hizkuntzan hitz egin beharko genukeela adierazten duen baieztapenaren aurrean (+0,4), etorkinekin lotzen diren erlijio-jardunek gure bizi-estiloa arriskuan jartzen dutela adierazten duen baieztapenaren aurrean (+0,31) edo tokiko pertsonen etorkinen tradizioak ezagutzeko ahalegin handiagoa egin behar dutela adierazten duen baieztapenaren aurrean (+0,12). Zenbait kasutan, hazkuntza etengabea da urtetik urtera, esate baterako, erlijio-jardunen eraginari eta etorkinak harrera-herrialdeko azturetara egokitzeari buruzkoetan. Gainerako kasuetan, aldiz, aldaketak egon dira urtez urte.

22. grafikoa. Bizikidetzaren aurreko jarrera euskal herritarren artean (1-5 bitarteko eskala erabiliz batez bestekoa). Gipuzkoa

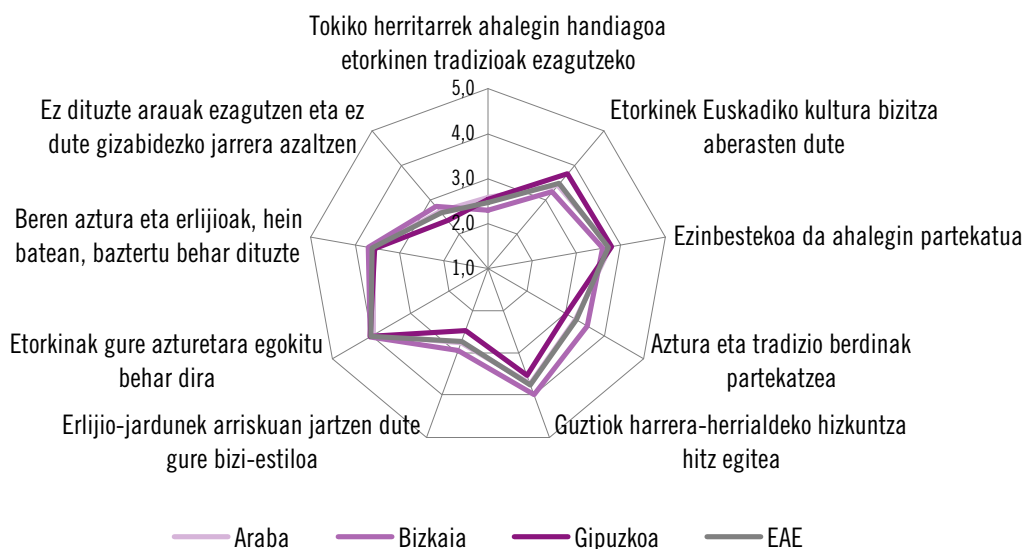
Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Bestalde, gainerako itemetan erreparatuz, adostasun-mailak behera egin du 2009-2015 bitartean, 0,43 puntu etorkinek beren aztura eta erlijioak, hein batean, baztertu behar dituztela adierazten duen baieztapenaren kasuan, eta 0,24 puntu pertsona guztiok aztura eta tradizio berdinak partekatu behar ditugula adierazten duen baieztapenaren aurrean. Azkenik, etorkinek kultura bizitza aberasten dutela adierazten duen baieztapenaren aurreko adostasun-maila egonkor mantendu da (nahiz eta 2011. eta 2013. urteetan behera egin, 2015ean berreskuratu egin baitzen).

Modu irmoan ez izan arren, badirudi datu hauetatik asimilazioaren aldeko jarrerak areagotu egin direla ondoriozta daitekeela. Iritzi horien arabera, atzerritarrak harrera-gizartean nagusi den kulturara egokitu beharko lirateke eta gizartean integratzeko haiek ahalegin handiagoa egin beharko lukete. Jarrera hori errepikatu egiten da EAEren bilakaeran.

Lurralde-ereduen arabeko azterketak erakusten duenez (23. grafikoa), bizikidetza-ereduaren aldeko jarrera antzekoa da, nahiz eta itemaren arabera ezberdintasunak egon. Antzekotasun handiena etorkinak gure aztura eta tradizioetara egokitu behar direla adierazten duen baieztapenaren aurreko adostasun-mailan (3,9 eta 4 artean), beren aztura eta erlijioak, hein batean, baztertu egin behar dituztela adierazten duen baieztapenaren aurreko adostasun-mailan (3,6 eta 3,7 artean) eta ahalegin partekatua ezinbestekoa dela adierazten duen baieztapenaren aurreko adostasun-mailan (3 eta 3,5 artean) aurkitzen dugu. Bestalde, adostasun-maila apalena tokiko pertsonen etorkinen tradizio eta azturak ezagutzeko ahalegin handiagoa egin behar dutela adierazten duen baieztapenean aurkitzen dugu (2,3 eta 2,6 artean).

23. grafikoa. Bizikidetza-ereduen aurreko jarrera euskal herritarron artean (1-5 bitarteko eskala erabiliz batez bestekoa). LH eta EAE kontuan hartuz 2015

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

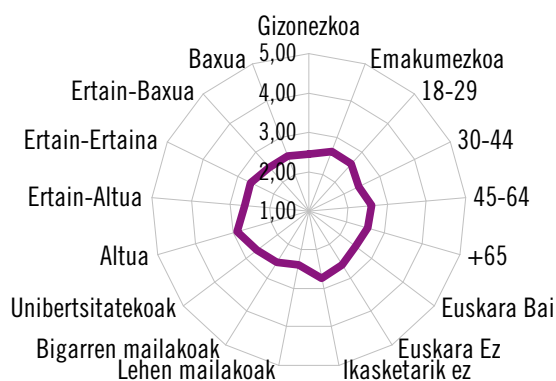
Gainerako itemetan alde handiagoa aurkitzen dugu Gipuzkoaren eta beste lurralde-eremuen artean. Horri dagokionez, Gipuzkoako herritarrek immigrazioak Euskadiko kultura bizitza aberasten duela uste dute nagusiki, baina uzkurragoa agertzen dira aztura eta tradizio berdinak partekatzearen inguruan, pertsona guztiek harrera-herrialdeko hizkuntza hitz egin behar diren inguruan eta immigrazioarekin lotutako erlijio-jardunek gure bizi-estiloa arriskuan jartzen dutela adierazten duen baieztapenaren aurrean.

Horrek adierazten duenez, asimilazioaren aldeko iritziek Gipuzkoan azken urteotan garrantzi gehiago hartu duten arren, lurralde horretan oraindik joera kulturarteko eta irekiak ikus daitezke etorkinen kolektiboaren aurrean Bizkaia eta Arabarekin alderatuz.

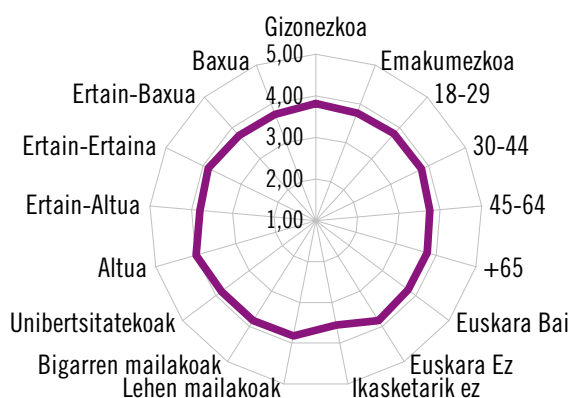
Emaizak banakatzen baditugu kategoria soziodemografikoetan, 2. koadroan immigrazioaren fenomenoarekiko jarrera positiboarekin eta kulturarteko ikuspegi batekin bat datozen baieztapenen emaitzak erakusten dira, eta 3. koadroan, berriz, jarrera negatiboarekin eta asimilazioaren aldeko ikuspegiarekin lotutako emaitzak erakusten dira.

2. koadroa. Bizikidetzaren ereduaren aurreko jarrera euskal herritarren artean sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera (1-5 bitarteko eskala erabiliz batez bestekoa). Gipuzkoa. 2015

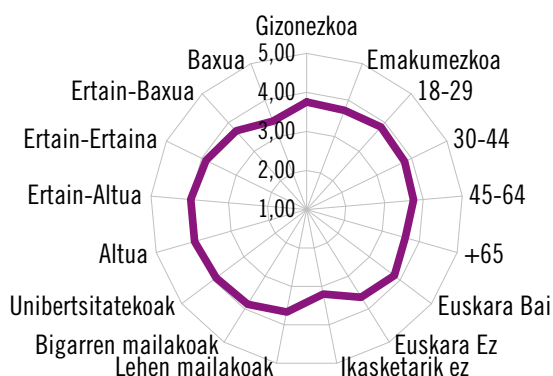
Herritar autoktonoek ahalegin handiagoa etorkinen tradizioak ezagutzeko

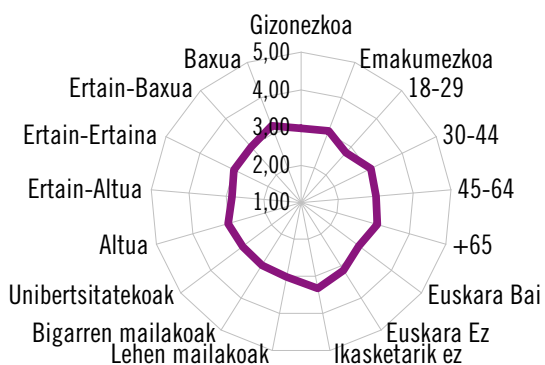
Ezinbestekoa da ahalegin partekatua

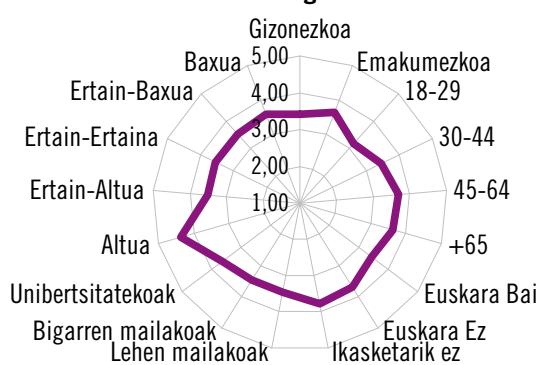
Etorkinek Euskadiko kultura bizitza aberasten dute

Aztura eta tradizio berdinak partekatzea

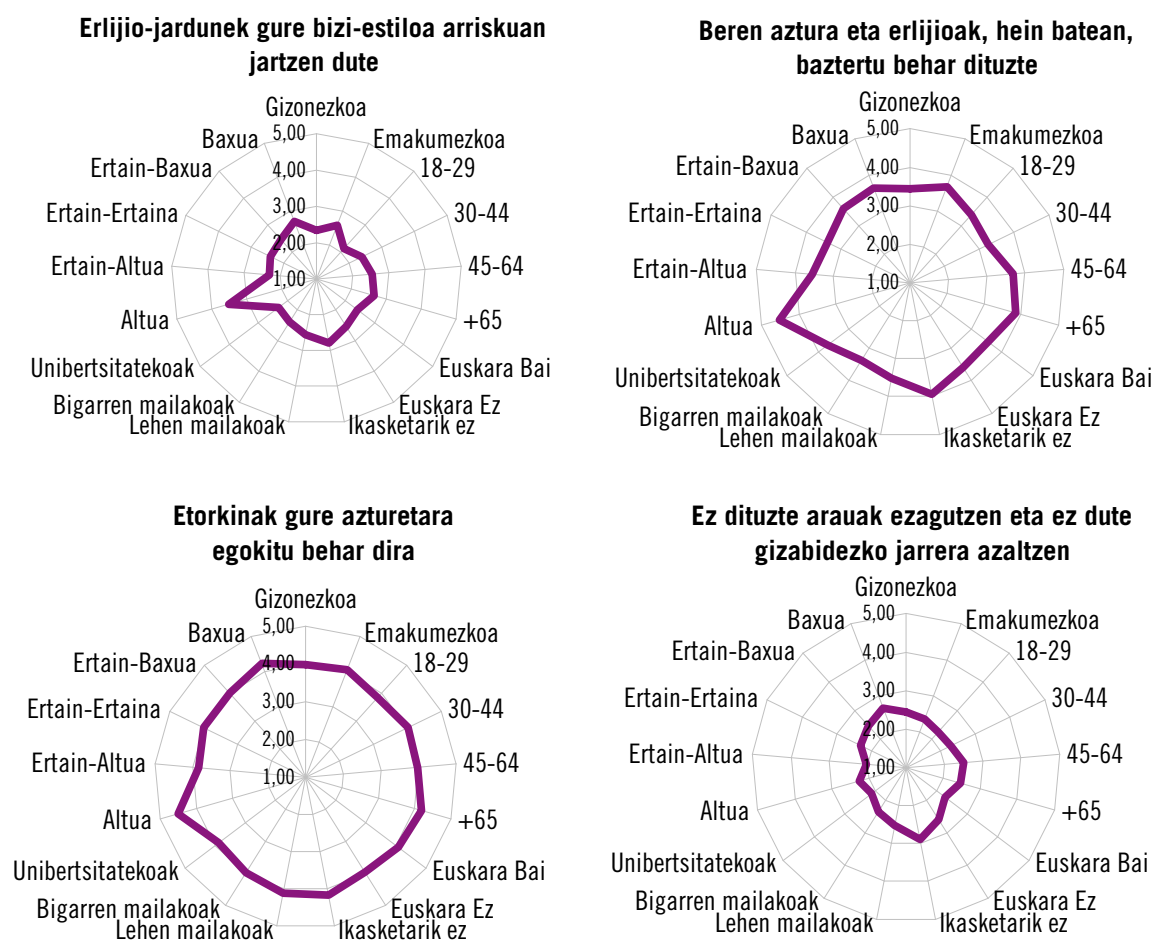
Guztiok harrera-herrialdeko hizkuntza hitz egitea

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

2. koadroan ikus dezakegunez, 18-29 urte bitarteko gazteak, bigarren mailako ikasketak edo unibertsitateko ikasketak dituztenek eta estatus sozioekonomiko ertain-altua dutenek adostasun-maila handiagoa erakusten dute baieztapen positibo eta kulturartekoen aurrean. Kategoria horietako adostasun-maila Gipuzkoako batez bestekoaren gainetik kokatzen da herritar autoktonoek etorkinen tradizioak ezagutzeko ahalegin handiagoa egin behar dutela adierazten duen baieztapenari, immigrazioak Euskadiko kultura bizitza aberasten dutela adierazten duen baieztapenari edo gizarteratzeko ahalegin partekatua ezinbestekoa dela adierazten duen baieztapenari dagokienez.

3. koadroa. Bizikidetzaren aurreko jarrera euskal herritarren artean sexuaren, adinaren, ikasketamailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera (1-5 bitarteko eskala erabiliz batez bestekoa). Gipuzkoa. 2015

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Bestalde, kategoriak aldatu egiten dira adostasun-mailari dagokionez positibotzat jotzen ditugun baina azturak eta tradizioak partekatzeko premia eta pertsona guztiek harrera-herrialdeko hizkuntza hitz egin behar dutela adierazten duten baieztapenen aurrean. Aztura partekatuen itemaren kasuan, profila 65 urtetik gorakoa den, euskaraz hitz egiten ez duen, ikasketarik gabea edo ikasketak amaitu ez dituen eta maila sozioekonomiko baxua duen pertsonak osatzen du. Kategoria horietan batez bestekoa Gipuzkoaren batez bestekotik gorakoa da. Hizkuntzaren itema aintzat hartuz, profila 45 urtetik gorakoa den, euskaraz hitz egiten ez duen, ikasketarik gabea edo ikasketak amaitu ez dituen, unibertsitate-maila duen eta estatus sozioekonomiko altua duen emakumeak osatzen du.

Ikus daitekeen moduan, eta aurreko atalen batean azpimarratu den moduan, zenbait aldaerek eragina dute, esate baterako, ikasketenak, estatus sozioekonomikoarenak, euskararen ezagutzarenak edo adinarenak.

Baieztapen negatiboen kasuan, baieztapen horien aurrean adostasun-maila handiagoa erakusten duten pertsonen profila oso agerikoa da. 3. koadroan ikus daitekeen moduan, item gehienen kasuan, baieztapen horien aurrean adostasun-maila handiagoa da 65 urtetik gorakoak diren, ikasketarik gabeak diren edo ikasketak amaitu ez dituzten eta estatus sozioekonomiko altuko edo baxuko pertsonen artean. Katēgoria horietako batez bestekoak Gipuzkoakoa gaidintzen du immigrazioarekin lotutako erlijio-jardunek gure bizi-estiloa arriskuan jartzen dutela adierazten duen baieztapenaren aurrean, etorkinak gure azturetara egokitu behar direla adierazten duen baieztapenaren aurrean edo gure legeriaren arabera zalantzazkoak diren azturak eta erlijioak, hein batean, baztertu egin behar dituztela adierazten duen baieztapenaren aurrean.

Eragina euskararen, nortasunaren eta helburu nazionalen gainean

Edozein migrazio-prozesuak berekin dakarren eragin nagusietako bat harrera-herrialdeetako nortasun-alderdien eraldaketarekin lotzen da. Immigrazioak sorrarazten duen aniztasunaren ondorioz harrera-gizarteak dibertsifikatu egin ohi dira. Horrenbestez, aniztasun horrek eragina du nagusi diren nortasun kultural eta nazionalen gainean. Aldi berean, berezko hizkuntza gutxitua den gizarteetan, esate baterako, euskal gizarteetan, immigrazio-prozesuak hizkuntzaren gainean (gure kasuan euskararen gainean) izan dezakeen eraginari buruzko kezka agertu ohi da.

Are gehiago Gipuzkoako Lurralde Historikoan, izan ere, bertan euskara nortasunaren ikur bat da eta lehenetsi egiten du gehiengoak. Berez, Ikuspegi Behatokiak egindako beste ikerketa batzuetan hauteman denez, Gipuzkoan etorkinen kolektiboaren integrazioarako funtsezko tresna modura ikusten da euskara, Bizkaian edo Araban baino intentsitate handiagoz.

Barometroan gai hori baieztapen modura emandako lau galderekin jorratzen da, non inkesta bete behar duenari bere adostasun-maila eskatzen zaion 1etik (oso desados) 5era (oso ados) bitarteko eskala batean. Honatx baieztapenak:

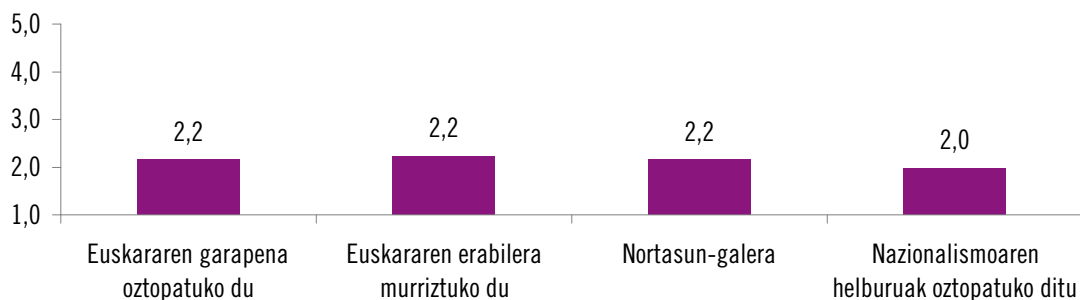
- Atzerriko etorkinen etorrerak euskararen garapena oztopatu egiten du.
- Atzerriko etorkinen etorrerak euskararen erabilera murriztu egingo du egun hizkuntza hori nagusitzen den Euskadiko zonaldetan.
- Atzerriko etorkinen etorrerak euskal nortasunaren galera ekarriko du.
- Atzerriko etorkinen etorrerak euskal nazionalismoaren helburuak oztopatuko ditu.

Aurreko atalean bezalaxe, kasu honetan ere, adostasun-maila neurtzeko, batez bestekoa kalkulatu dugu 1-5 bitarteko eskala bat erabiliz. Horrenbestez, 3 puntutik gorako zenbakiak adostasun handiagoa adierazten dute eta langa horren azpitiko zenbakiak desadostasun handiagoa erakusten dute.

Emitzek (24. grafikoa) erakusten dutenez, Gipuzkoako herritarrek ez dute immigrazioaren fenomeno arriskutsutzat edo mehatxutzat hautematen euskararen garapenari edo erabilerari dago-

kionez, eta fenomeno horrek ez du nortasunaren galera ekarriko, ezta nazionalismoaren helbururik oztopatuko ere. Lau itemetan batez bestekoa 2,2 eta 2 puntuen artean kokatzen da bost puntuko eskala batean. Horrenbestez, baieztapen horien aurrean desadostasuna da nagusi.

24. grafikoa. Atzeritar etorkinen etorrerak euskararen, nortasunaren eta nazionalismoaren helburuetan duen eragina (1-5 bitarteko eskala erabiliz batez bestekoa). Gipuzkoa. 2015

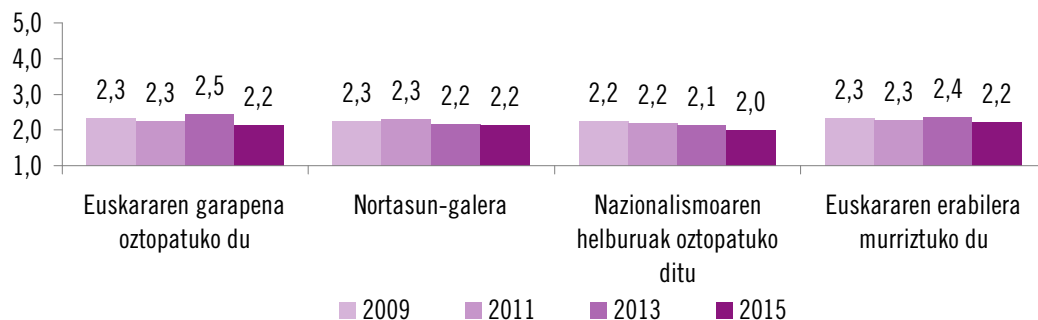

G. Esan zein neurritan zauden ados baieztapen hauekin...

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Bilakaerari erreparatuz, 25. grafikoa ikus daitekeenez, pertzepzio hori egonkor mantendu da 2009. urtetik, aldaketa txiki batzuekin. Horien artean nabarmenena 2013. urtean euskararen erabilera murrizteko aukeraren kezka apur bat areagotu egiten dela da, 2,5 puntutan kokatzen baita, 2015ean 2.2 puntutan egon ostean.

25. grafikoa. Atzeritar etorkinen etorrerak euskararen, nortasunaren eta nazionalismoaren helburuetan dituen eraginaren bilakaera (1-5 bitarteko eskala erabiliz batez bestekoa). Gipuzkoa

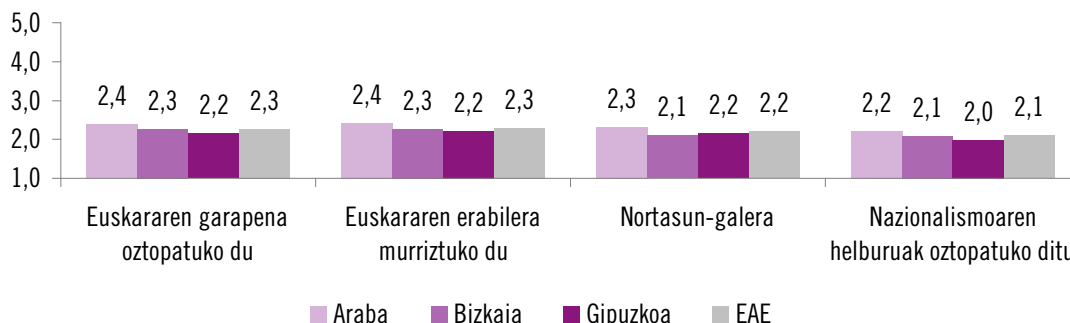
G. Esan zein neurritan zauden ados baieztapen hauekin...

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Lurralde-eremuen arabera azterketak adierazten duenez, ez dago alde handirik, izan ere, hala hiru Lurralde Historikoetan nola EAEn batez bestekoa 2,5 puntutik beherakoa da. Gipuzkoaren kasuan immigrazioak euskararen, nortasunaren eta helburu nazionalen gainean izan ditzakeen eraginei buruzko kezka txikiagoa da Araba, Bizkaia eta EAerekin alderatuta.

Batez besteko handiena Araban ikusten da, ondoren Bizkaian eta EAEn. Horrenbestez, Gipuzkoan, euskararen erabilera handiena den eta euskal nortasuna eta helburu nazionalak hedatuagoak dauden lurraldean, arriskuaren pertzepzioa txikiagoa da. Araban, ordea, kontrako errealitatea duen lurraldean, kezka zertxobait handiagoa da.

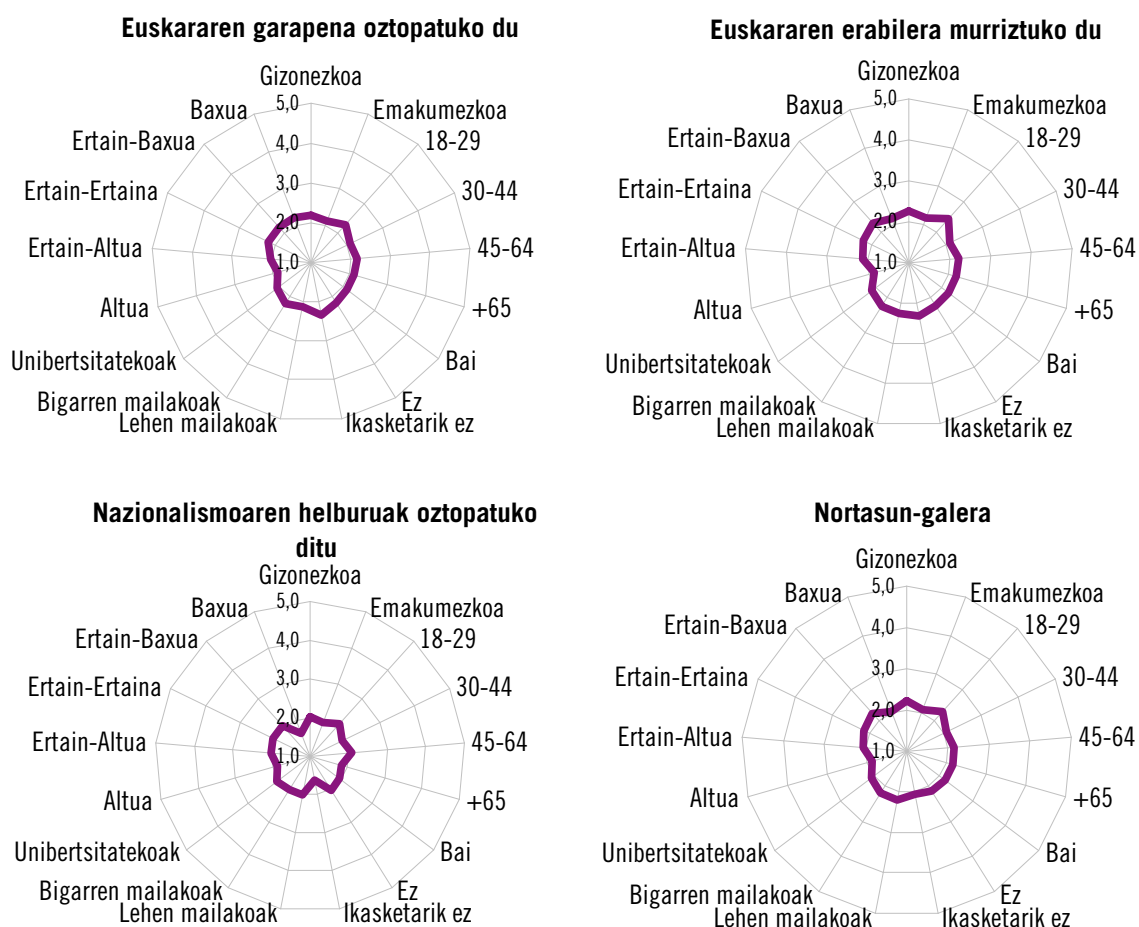
26. grafikoa. Atzeritar etorkinen etorrerak euskararen, nortasunaren eta nazionalismoaren helburuetan dituen eraginaren bilakaera (1-5 bitarteko eskala erabiliz batez bestekoa). LH eta EAE kontuan hartuz. 2015

G. Esan zein neurritan zauden ados baieztapen hauekin...

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

4. koadroa. Atzerriko etorkinen etorreraren eraginak euskararen, nortasunaren eta nazionalismoaren helburuen gainean sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera (1-5 bitarteko eskala erabiliz batez bestekoa). Gipuzkoa. 2015

G. Esan zein neurritan zauden ados baieztapen hauekin ...

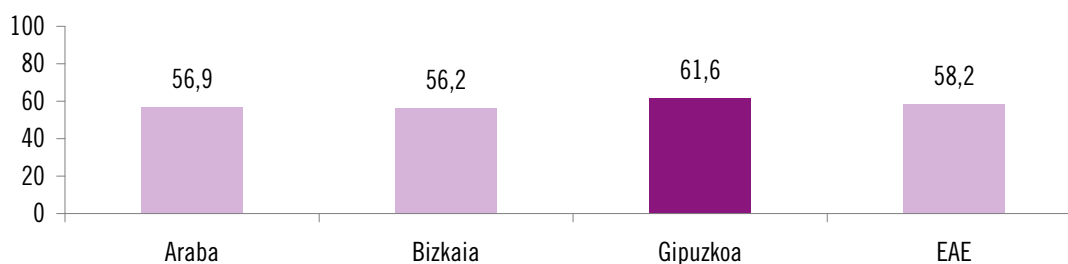
Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Kategoria demografiko eta sozialen arabera emaitzek iritzi zeharkako bat erakusten dute, zeinaren arabera, immigrazioaren fenomenoak ez da arriskutsutzat jotzen euskararen erabilera eta garapenerako, nortasunaren garapenerako eta helburu nazionalen garapenerako. Kategoria gehienetan batez bestekoa 2.2 ingurukoa da. Horrek antzekotasuna erakusten du Gipuzkoako emaitza orokorrekin eta baieztapen negatibo horien desadostasunarekin alderatuz.

Herritarrek multzoka Tolerantzia-indizearen barnean

Tolerantzia-indizeak³ (TI) modu sintetikoan laburbiltzen du euskal herritarrok atzerriko pertsonen etorreraren aurrean dugun iritzia. Indize hori 0-100 puntu bitartean mugitzen da eta zenbaki bakarrarekin pertsona bakoitzak Barometroaren galdetegiko 65 galderei emandako erantzunak laburbiltzen ditu (item diskriminatzaileenak).

27. grafikoa. Tolerantzia-indizea LH eta EAE kontuan hartuz. 2015

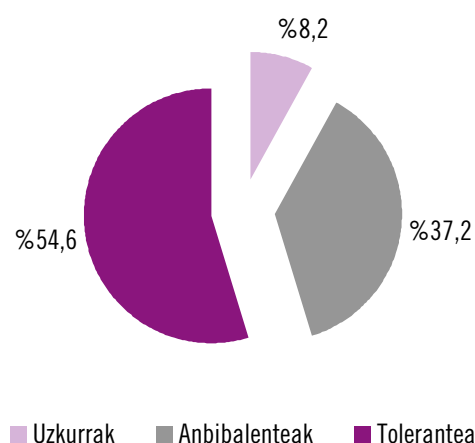

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

2015. urterako emaitzak erakusten duenez, Gipuzkoaren TI indizea handiagoa da EAEkoa baino. Horrek agerian uzten du immigrazioaren fenomenoaren aurrean tolerantzia-maila handiagoa dela, txosten honetako gainerako ataletan ikusitakoaren arabera, aurreikusteko modukoa zena. Zehazki, Gipuzkoako TI indizea 61,6 puntutan kokatzen da, eta EAEkoa 58,2koa da, eta Bizkaia eta Arabaren kasuan 56,9 eta 56,2 puntukoa da, hurrenez hurren. Horrenbestez, Gipuzkoako tolerantzia-indizea EAEko indizea baino 3,4 puntu handiagoa da, eta 5 puntu handiagoa Bizkaia eta Arabarekin alderatuz.

Tolerantzia-indizea kontuan hartuz, herritarrek hiru multzotan sartu ditugu, immigrazioaren fenomenoaren aurreko tolerantzia-maila tolerante, anibalente edo uzkur modura zehaztuta. 28. grafikoa ikusi dugunez, Gipuzkoako herritarren % 54a toleran-

28. grafikoa. Herritarren banaketa Tolerantzia-indizearen multzoen arabera (%). Gipuzkoa. 2015

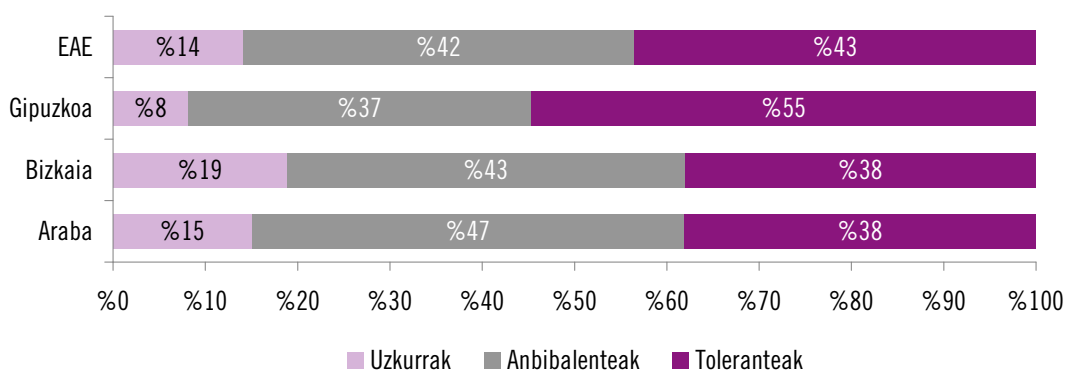
Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

³Informazio metodologiko gehiagorako behatu Barometroa 2015: http://www.ikuspegi.eus/documentos/barometros/2015/bar_2015casOK.pdf

tea da immigrazioaren aurrean, % 37,2ak iritzi anbibalentea du eta % 8,2a uzkur agertzen da fenomenoaren aurrean. Horrenbestez, herritar gehienek jarrera tolerantea dutela ikus dezakegu.

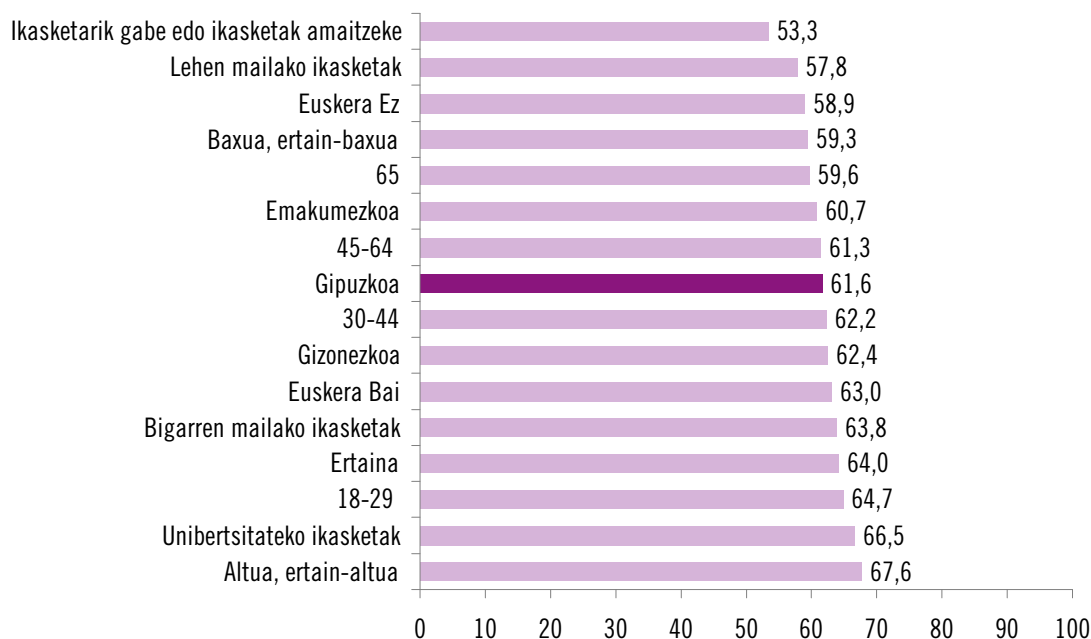
Emitza horiek beste Lurralde Historikoetako eta EAeko emitzekin alderatzen baditugu (29. grafikoa) ikus dezakegunez, Gipuzkoa da lurralde historiko bakarra non immigrazioaren aurrean tolerante direnen multzoa % 50aren gainetik kokatzen den, eta uzkur agertzen direnen multzoa % 10aren azpitik kokatzen den. EAeren kasuan, tolerante direnen multzoa % 43,5ekoa da (Gipuzkoako portzentajea baino hamaika puntu beherago) eta anbibalenteen kasuan portzentajea antzekoa da (% 42,4), uzkurren portzentajea, berriz, % 14,1ekoa da.

29. grafikoa. Herritarren banaketa Tolerantzia-indizearen multzoen arabera (%). LH eta EAE kontuan hartuz. 2015

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

30. grafikoa. Tolerantzia-indizea sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera. Gipuzkoa. 2015

Iturria: Barometroa 2015. Atzerriko immigrazioaren inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Ikuspegi

Aldeak, Bizkaiarekin eta Arabarekin alderatuz, are handiagoak dira. Lurralde horietan anibalenteena da multzo nagusia. Multzo horrek % 43,1 islatzen du Bizkaiaren kasuan eta % 46,9 Arabaren kasuan. Ondoren, toleranteen multzoa dago, bi Lurralde Historikoetan % 38an kokatzen dena. Beraz, immigrazioaren aurrean toleranteak diren herritarren garrantzia Gipuzkoan handiagoa da Araban eta Bizkaian baino, zehazki, portzentajezko hamasei puntu handiagoa. Aitzitik, uzkur agertzen diren herritarren kasuan, harremana kontrakoa da. Hala, kolektibo horren garrantzia handiagoa da Bizkaian (% 18,9) eta Araban (% 15,1)

Azkenik, Tolerantzia-indizea kategoría demografiko eta sozialen arabera aztertuta, pertsonen profila ikus dezakegu immigrazioaren aurrean duten tolerantzia-mailaren arabera. Erreferentzia modura Gipuzkoako TI indizea hartzen badugu, indize hori handiagoa da (pertsona toleranteagoak) gazteak diren, heziketa-maila handiagoa duten eta estatus sozial ertain eta altua duten pertsonen kasuan. Aitzitik, TI indizea jaitsi egiten da heziketa-mailak eta estatus sozialak behera eta adinak gora egiten duten heinean.

Ondorioak

Txosten honen helburu nagusia aniztasunaren (atzerriko immigrazioarekin lotutakoa) aurrean Gipuzkoan bizi diren herritar autoktonoek erakusten dituzten jarrerak aztertzea izan da. Horretarako, atzerriko immigrazioaren aurreko pertzepzio eta jarrerari buruz Ikuspegi Behatokiak egindako Barometroetako (2009., 2011., 2013. eta 2015. urteak) galdera eta item ugaritako emaitzak aztertu ditugu. Azterketaren oinarri modura Gipuzkoako emaitzak orokorki hartu dira. Halaber, herritar autoktonoen sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren eta hizkuntzaren arabera azterketa burutu da. Halaber, alderaketa egin dugu Lurralde Historikoak eta EAE kontuan hartuz.

Ikerketa honetatik eratortzen den ondorio nagusia Gipuzkoan atzerriko immigrazioarekin lotutako aniztasunaren aurrean jarrera negatiborik ez dagoela da. Tolerantzia-indizeak erakusten duenez, herritarren erdia baino gehiago tolerantea da immigrazioaren aurrean eta soilik % 10 baino gutxiagok ikusten du immigrazioa begi txarrez. Immigrazioa ez da arazo modura ikusten, gizartearen gainean duen eragin positiboa balioetsi egiten da eta bizikidetza-giro ona dagoela irizten du gehiengoak. Gainera, tokiko herritar gehienak aniztasun-maila jakin bat duen auzo batean bizitzeko prest egongo litzateke. Aukera hori aniztasun handiko zonaldeetan bizitzearen alde egiten duten pertsonen eta tokikoaz bestelako arraza edo etnariak ez dagoen auzoetan bizitzearen alde egiten duten pertsonen artean kokatzen da. Bestalde, era berean, ikus dezakegunez, Gipuzkoako herritarren begikotasun-maila aldatu egiten da atzerriko pertsonaren jatorriaren arabera. Hala, Mendebaldeko Europar Batasuneko, Argentinako, Saharaz azpiko Afrikako eta Amerikako Estatu Batuetako etorkinak dira sinpatia gehien jasotzen dutenak. Beste muturrean daude Pakistanetik, Errumaniatik, Ekialdeko Europar Batasunetik eta Magrebtik etorritako etorkinak.

Aniztasunaren eta atzerriko herritarren kultura jarraibideen barneko elementu zehatzei buruzko jardueren azterketak adierazten digunez, immigrazioaren aurrean onarpena eta jarrera positiboa nagusitzen den testuinguru horren barnean, tolerantzia-maila ezberdinak aurkitzen ditugu. Beste hitz batzuetan esanda, kultura jarraibide guztiek ez dute onarpen bera jasotzen. Nagusiki, onartu egiten da beren denda, merkataritza edo jatetxeak irekitzea, beren hizkuntza aritzea edo espazio publikoa erabiltzea. Haatik, tolerantzia-maila apalagoa da atzerriko pertsonen jatorrizko jantziekin janzteari, erlijio-tenplu berezkoak izateari edota irakaskuntza zentro pribatuak izateari buruz galdetzen denean. Kasu horietan, onarpen-mailak ukazioarena gaitzen duen arren, gaizki iruditzen zaiela erantzun dutenen portzentajea % 27-34 bitartean kokatzen da.

Gipuzkoako herritar autoktonoek aukeratzen duten integrazio-ereduari dagokionez, emaitzek erakusten dutenez, immigrazioaren fenomenoaren eragin positiboa aitortu egiten da, baina asimilazio kutsua duen eredu baterako joera agertzen da, izan ere, kultura eta erlijio arloan etorkinek ahalegin handiagoa egin behar dutela adierazten da, horretarako, harrera-gizartearen kultura arloko jarraibide eta azturetara egokituz. Gainera, ahalegin hori partekatua izatea begi onez ikusten bada ere, herritar autoktonoak ez daude prest herritar etorkinen kultura arloko aztura eta jarraibideak ezagutzeko ahalegin handiagoa egiteko.

Bestalde, beste ondorio azpimarragarri bat da Gipuzkoako herritar autoktonoek ez dutela immigrazioa oztopo modura ikusten euskararen, nortasunaren edota helburu abertzaleen erabilera eta garapenerako. Ondorio hori garrantzitsua da, izan ere, euskara hedatua dagoen eta euskal nazionalismoaren aukera nagusitzen den lurralde historiko batez ari gara hitz egiten.

Gipuzkoako emaitzak Araba, Bizkaia eta EAEko emaitzekin alderatuz, jarraibide argi bat ikusten da: Gipuzkoa da immigrazioaren fenomenoaren aurrean jarrera toleranteagoa erakusten duen herritargoa duen euskal lurraldea. EAE mailan item ezberdinen emaitzak erreferentzia modura hartzen baditugu, Gipuzkoa beti gorenago ageri da positiboki, eta Araba eta Bizkaia beti beherago agertzen dira. Horri dagokionez, adierazi behar da Bizkaia dela immigrazioaren fenomenoaren aurrean tolerantzia gutxien ageri duen Lurralde Historikoa.

Azkenik, kategoria soziodemografikoen arabera azterketak agerian uzten duenez, immigrazioaren aurrean tolerantziaren eta jarreraren patroia nahiko zeharkakoa da. Horrela, oro har, aztertutako item gehienen kasuan ez dago aparteko alderik sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren, estatus sozioekonomikoaren edo hizkuntzaren arabera. Hautemandako ezberdintasunek erakusten dutenez, *oro har* jarrera positiboagoa da sektore gazteetan, estatus sozioekonomiko ertain-altuko sektoreetan eta heziketa-maila handiagoko sektoreetan. Beste muturrean daude adineko pertsonak, heziketa-maila apalagoa eta estatus sozioekonomiko apalagoa dutenak.

Horrenbestez, atzerriko etorkinen etorreratik eratortzen den aniztasunaren aurreko jarreretan ez da arazo handirik hautematen. Berrespen horrek EAE osorako balio du baina are indartsuagoa da Gipuzkoaren kasuan, non aniztasunaren aurreko datuak positiboagoak diren erkidego osokoak baino.

Haatik, gure ustez, abiapuntu horrek ez du esanahi gizarte esku-hartzeari edo erakundeen esku-hartzeari dagokienez ahalegin ahul edo ezdeusa egin behar denik. Egoera bare eta lasaia den arren, arretaz jarraitzeak dira, era berean, txostenean agertzen diren zenbait alderdi, esate baterako, asimilazioaren aldeko ikuspegiaren igoera, berezko janzkerak (beloak) erabiltzeak sorrarazten duen ukazio-maila, edo ikasketa-maila apala eta maila sozioekonomiko baxua edota altua duten pertsonen aniztasunaren aurrean ageri duten uzkurtasuna.

Modu berean, EAEn bezalaxe, badirudi aniztasunaren aurreko onarpen-maila apalena Magrebeko eta erlijio musulmanarekin lotzen diren kolektiboekiko hautematen dela. Hori ere kontuan hartu behar da aurreikusten diren esku-hartze eta ekintzetan.

Are gehiago, gure ustez, testuinguru honek aniztasuna eta bizikidetzaz azpimarratzeko politika publikoak eta gizarte esku-hartzeak abiaraztearen aldeko apustua egitea ahalbidetzen du.

